لوړ خیالونه او ژور فکرونه

د اروابناد استاد ګل پاچا الفت
تألیف، ترجمه او ټولونه

۱۳۷۳

لوړ خیالونه او ژور فکرونه

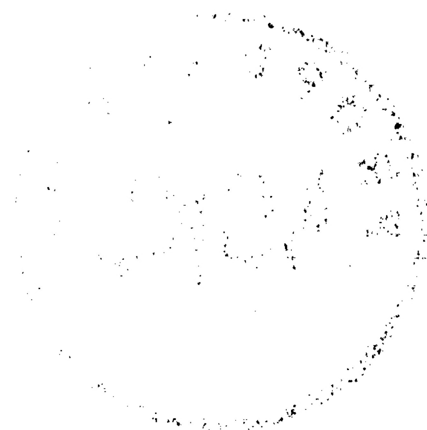

انتخاب، ترجمه، تألیف

د

اروانباد استاد ګل پاچاالفت

۱۹۹۴/۱۳۷۳

خپرونکی
سازمان مهاجرین مسلمان افغانستان

کمپیوتر ډیزاین :عبدالحی «سحر»
دچاپ شمیر : زرټوکه
بیـــــه : 20/-

د سیف الدین لودین کتابتون
والعلموا ناظرین
کتاب پرلیسې شمېره

د ناشر سریزه

«لوړ خیالونه او ژور فکرونه» د اروا ښاد استاد الفت له خوا راغونډ شوی اثر دی، دهٔ د دې اثر لهٔ پاره د نړۍ د هغو پوهانو آثار خوښ کړي چې پهٔ یوهٔ وخت هم پیاوړي مفکرین او هم د پیاوړي قلم خاوندان لیکوالان او ادیبان وو. خو استاد دا آثار و د اسې راپښتو کړي چې د ترجمې نخښه هم نهٔ پکښې ښکاري، او لکه دهٔ د غوره نثرونو غوندې روان خواږهٔ او لهٔ شعري کیفیت نه برخوردار دي. دهٔ دا ګمان هم کړی چې د داسې مفکرینو افکارې د خپلې ترجمې لهٔ پاره غوره کړي چې دی یې هم د فلسفې پهٔ ژور سبه پوه دی او هم دی پهٔ خپله له همدې لړۍ مفکرینو څخه دی.

همدارازدهٔ د نوموړو لیکوالو هغه پارچې خوښې کړې چې زموږ د ټولنې لهٔ پاره یې نه یوازې داچې فکر او مطالب نا اشنا نه دي بلکه زموږ د ټولنې د ښې استفادې وړ افکار او مطالب لري.

«سازمان مهاجرین مسلمان افغانستان» د اروا ښاد استاد الفت دا غوره اثر د فکر او نشر د یوې ښې نمونې پهٔ توګه خپروي او هیله ده چې افغان ځوانان به یې په مینه ولولي او د فن او فکر زده کړه به ترې وکړي.

په درنښت

سازمان مهاجرین مسلمان افغانستان

فهرست

مقدمه

وريځې پورته په هواکيښې دي ، څاڅکي ښکته په زمکه کښېږي .

هغه څه چې په هسکو وريځو کښې شته په ژورو څاڅکو کښې هم شته په دغو اوبو باندې هم هماغه تنده ماتيږي.

دلوړ خيال اود ژور فکر نتيجه يوه ده .

ته ! ياخپل نظر ډير لوړ کړه يا پخپل ګريوان کښې ډير سرښکته کړه !

دشاعراو فيلسوف فرق همدغه دی .

زه شعر اوفلسفه همدغه شان ګڼم .

«الفت»

آزادي

په کوم حق دهوا آزاد مرغان په پنجرو کښې اچوئ ؟

څه حق لرئ چې دغه آسماني نغمه وال له ګوښه ځایونو، له چینو اولښتیو ،دسپیدوله رڼا اودونوله ځانګو څخه بیلوئ او دژوند پانګه ترینه اخلئ.

انسانه! ته په رښتیا داګومان لرې چې لوی خدای دغه ښایسته مخلوق ته داوزرونه او بڼکې د دې د پاره ورکړیدي چې ته یې وشکوې؟

آیابې له دغه ظلم او ستمه ته ښه ژوند نشې کولی ؟

آخر دغو بیګناهو څه کړیدي چې ټول عمربه ستا په زندان کښې تیروي .

داڅه معلومه ده چې ددغو بیګناه بندیانوسرنوشت زموږ له سرنوشت سره نه دی تړلی .

داچاته معلومه ده چې ددغو مرغیوآه به دظالمانو حاکمانو په څیرپه موږ را ونه ګرځي او موږ به ونه څوروي .

آه – هیڅوک نه پوهیږي چې په دغه جهان کښې زموږله کړو نه څه نتیجه ولاړ یږي ؟

زموږ له هغو جنایتونوچې په خندا او خوشحالۍ انجام مومي داسرارو په چار راهی کښې څه پیدا کیږي ؟

کله چې دشنه آسمان سپك وزره مرغان چې د دې لویې فضا الوتلوته پیدا دي په پنجرو کښې ایساروئ . هغه وخت چې د آسمان

دنیلي دریاب ښایسته لامبوزن دخپل ظلم په زندان کښې اچوئ دافکرنه کوئ چې یوه ورځ به د دوي په وینو لړلي نوکان له قفسو نوښخه راو وزي او تاسوته به درورسیږي .

ایا تاسودافکرنه کوئ چې هر چیرته چې یو بندي دظلم او ستم له لاسه فریاد کوي خدای ورته په رحم او مهربانۍ ګوري .

دخدای د پاره دشنوفصلونو او ښتونو کونجي دغوبندیانوته وسپارئ.

بلبلان آزاد کړئ مرغۍ خوشې کړئ.

دغه ښکلې پنجرې چې دزینت د پاره ستاسوپه کورونوکښې ځړ یږي په ډیر دقت وګورئ.

دجهان هغه تله چې تاسې یې نه وینئ دوه پلې لري.

همدغه دقفس نري اوزري مزي دي چې دزندانو اوجیلونوتور آهنین سیخونه ترینه جوړیږي.

داسمانونو، دچمنونو، دسیندونوبې آزاره لارویوته زیان مه رسوئ اوآزادۍ ته یې په احترام وګورئ.

د دغو بیوزلو اوبې ګناهو آزادي مه ایساروئ چې دتقدیر اوسر نوشت قاضي اوحاکم ستاسو آزادي سلب نکړي .

هغه چې دظالمانوله ظلمه فریاد کوي پخپله هم ظلم اوتیری کوي.

انسانه! ته په رښتیا آزادي غواړې اوآزادي دې خوښه ده ؟

که دغسې وي نوبیا ولې دغه بندي اودخپل ظلم پته خوله شاهد پخپل کورکښې ساتې.

ظالمه ! ولې فریاد کوې چې په مابانديې ظلم او تیری کوي.

لز څهٔ خودغه بیوزلی بندي و ګوره چې شیوری یې پهٔ تاباندې پریوتی دی.

دغه قفس ته خولز غوندې ځیرشه چې ستاپهٔ کور کښې څوړند دی اوتهٔ نهٔ پوهیزې چې د دې پنجرې دسیخونوترشاچې اوس پهٔ کښې یوبې ګناه مرغه نغمه سرایي کوي دیوهٔ زندان اساس اوبنیاد ایښودل کیزي

(هوګو)

اجتماعي عیبونه

هغه څوک چې له ټولو اجتماعي عیبونو یعنې له خودپرستی، تعصب ،خطاکاری، اودروغونه خلاص وي له اجتماع سره به دومره مخالف وي چې بې له انزوانه به هیڅکله ژوند ونکړی شي

«ګوستاولوبون»

ګل ویل

ګل بوراته ویل :

زهٔ اوتهٔ تقدیر یوله بله بیل کړي یو ، زه دلته پاته کیږم مګر تهٔ هرې خواته الوزې او هرلورته تلی شې، سره له دې مااوتایوپهٔ بل پورې زړهٔ تړلی اولهٔ خلکو نه لرې خواپهٔ خوا ژوند کوو.

زهٔ اوتهٔ دومره یوبل ته ورته یوچې کله کله دواړوته ګل ویل کیږي افسوس دی چې تهٔ لهٔ نسیم سره پروازکوې اوزهٔ پهٔ زمکه کښې زنداني یم .

ماڅومره ارزو لرله چې لهٔ تاسره والوزم او ستاپهٔ مخکښې خپله خوشبويي خپره کړم.

مګرتهٔ دومره لرې ځې چې زهٔ درسره ملګرتیا نشم کولی .

ته همیشه پهٔ ګلونوکښې پروازکوې زهٔ یوازې دخپل سیوری ننداره کوم چې دلمر له ګرزیدوسره زما شاوخواګرځي.

تهٔ ځې اوبیا راځې بیا بیرته ځې او دبل ځای قصد کوې مګر ماوینې چې هر سحر پخپل ځای ټینګ ولاړیم او اوښکې تویوم.

بوراګله ! د دې د پاره چې زما اوستا یارانه ټینګه پاته شي یاتهٔ ماغوندې خپلې نیلې پهٔ زمکه کښې خښې کړه یاماته بڼې او وزرونه راکړه چې تاغوندې والوزم اوله تا سره پرواز وکړم

«هوګو»

شپږ زره کاله پخوا...

شپږ زره کاله کیږي چې سړي دسړوپهٔ وژله لګیادي.

.... اسمان هرکله دزنبق دګلونو اودښایسته مرغیو دځالو پهٔ صورت خپل استازي رااستوي چې دوي دصلح او محبت خواته راوبولي مګردغه دمیني پیغامونه دخلقو لهٔ زړو نوڅخه دلیونتوب اثر نهٔ وړي .

له ډیره وخته دځمکې دخلکو زور وره مینه له وژلواووینوتویولوسره پیدا شویده .

ډیرموده کیږي چې دملتونوخوږه اوجذابه موسیقي دجنګ اوجګړې ساز اوسرود دی.

ډیروخت دی چې افتخار دویروونکې خپسکې بڼه پیدا کړیده چې پهٔ دیو هیکله ارابه پهٔ لاره تیریږي او ښځې،نران ،لوی واړه له پښولاندی چیتوي.

اوس زموږ سعادت اونیکبختي له ډیرې مشکل پسندۍ نه کاراخلي اوهغه وخت یې وچولی غوړیدلی وي چې خلك ووایي «ځوځانونه وژنو» اوس باید دسعادت ګټلو د پاره دجنګ نغاره وډنګیږي .

هرچیرته دپولادوبرق پهٔ چلیدو دی ، پهٔ هر ځای کښې دبلو لمبو لوګي او لوخړې پورته کیږي .

هغه خلك چې ډلې ډلې دخلکو دوژلود پاره دجنګ میدان ته روان دي دخپلو توروشپو دروڼولو د پاره دتوپونو دخولولمبوته ضرورت لري.

دا ټول کارونه یوازې دقومونودمشرانود جاه طلبۍ د پار، دي .

هغوی لاپهٔ موږ باندې خاورې نهٔ وي اړولې چې زموږ پهٔ

قبرونو باندې د دوستۍ معاهدې کوي.

ځناور او مرغان لا د جنګ په میدان کښې زموږ په وینو اوښکو پسې ګرځي او دغه آقایان یو له بله سلامونه او احترامونه مبادله کوي.

زموږ په ننۍ دنیا کښې هیڅ ملت نه غواړي چې یو بل ملت خپل ګاونډ وویني .

هغه کسان چې د دوي دحکومت دوام زموږ دحماقت نتیجه ده هره ورځ دقهر او کینې احساس زموږ په روح کښې تقویه کوي او هغه اورته لمن وهي چې دوي پخپله بل کړېدی ...

ښایي چې له یوه سیوری لاندې آرام کښیناستل دیوې چینې خوږې اوبه څښل ،له یوې ګټې او ګوړې ونې لاندې له خپلورو یاؤسره مشغولاخونداولذت ولري مګر دنن ورځې انسان له دې تولوخوندونونه زیات خونددخپلوورونوپه وژله کښې مومي.

هغه وخت چې سپیدی چوي او درنا پیغام جهان ته راوړي، هغه وخت چې دسحر مرغه نغمه سرایي کوي دغه جګړه مار انسان دوژلواووینوتویولوپه فکر کښې وي اوله کینې نه کار اخلي .

«هوګو»

حضرت محمد (ص)

هغه (ص) پوهيده چې دعمر وروستۍ سلګۍ ده او دژوند رڼا لکه دمازيګر زيړی لمر درنګ ساعت له لهٔ سترګوپناکيږي .

دی به تل پهٔ فکر کښې ډوب ؤاوپهٔ هيڅابه يې پړه نهٔ اچوله .

چې پهٔ لاره به روان ؤ . له هرې خوا سلامونه پرې ويل کيده ، دهٔ به هم هرچاته پهٔ مهربانۍ ځواب وايه .

پهٔ زيره کښې يې شل ويښتان سپين نه ليدل کيده او زهير تيايې ورځ پهٔ ورځ زياتيده .

کله به چې اوښانو اوپهٔ ښځلې دی به ورته ودريده اوهغه ورځې به يې پهٔ زړهٔ ګرځيدې چې دهٔ به دخپل تره اوښان څرول.

هروخت به دخدای پهٔ درګاه کښې پهٔ زاز اونياز مشغول ؤ.

خوراك يې بيخي لږؤ اوډير ځله به يې پهٔ نس پورې تيږي تړلې.

پخپل لاس به يې خپلې ميږې لوشلې ،چې جامې به يې وشليدی پهٔ زمکه به کښيناست او خپل کالي به يې پخپله ګنډل .

دځوانۍ قوت يې نه ؤياته، ډيرو روژو د ده بدن کمزوری کړی ؤ .

په ډيرو اوږدوورځوکښې به يې درمضان ټولې روژې نيولې.

د دري شپيتو کالوؤچې ناڅاپه تبه پرې راغله .

هغه قرآن چې دخدای له لورې پرې نازل شوی ؤ ،ټول يې ولوست داسلام بيرغ يې سعيد ته په لاس کښې ورکړ او هغه ته يې وويل :

دا زما د ژوند وروستۍ ورځ ده تهٔ پهٔ دې پوه شه چې بې له يوه

خدایه بل خدای نشته ، تهٔ دهغه پهٔ لاره کښې جهاد وکړه .

دی ډیر آرام معلومیده مګرنظرېې دهغه لوړپرواز عقاب غوندې وُ چې دلوړې فضا پهٔ تر کولومجبور شوی وي .

پهٔ دغه ورځ هم دی دهروخت پهٔ شان دلمانځهٔ د پاره مسجد ته راغی اوپهٔ حضرت علی یې تکیه کړې وه ،مومنان او مسلمانان ورپسې راروان وواوپهٔ مخکې یې مقدس بیرغ رپیده .

چې مسجد ته ورسیده رنګ یې الوتی واوخلکوته یې وویل:

ای خلکو! که چیرې د پاك خدای (ج) اراده نه وای مابه له یو ړانده او ناپوه نه څهٔ فرق نه درلود.

چاورته وویل دخدای (ج) رسوله ! هرچاچې ستا بلنه دحق پهٔ لوري و او ریدله ستاپهٔ خبرویې باور راغی اوپهٔ ایمان مشرف شو کله چې تهٔ دنیاتهٔ راغلې نوپهٔ اسمان کښې نوی ستوری ښکاره شو او دکسری د طاق درې برجونه ونړیدل .

مګر هغه (ص) خپلو خبروته دوام ورکړ اوویې ویل : اوس زما وروستی ساعت رارسیدلی دی او د آسمان پرښتې زما پهٔ باب کې مجلس لري.

غوږ کیږ دئ او واورئ ! کهٔ ماستاسو کوم یوهٔ ته کله کومه بده خبره کړې وي هغه دې پاځیږي اوپخواله دینه چې زهٔ لهٔ جهانه لاړشم ماته دې بیرته راوګرځوي او هماغه څهٔ دې راته ووایي.

کهٔ مې څوك وهلي وي ومې دې وهي کهٔ مې لهٔ چانه څهٔ اخستي وي رانه دې واخلي ، پهٔ دغه وخت کې یې هغه لرګی حاضر ینوته

وړاندی کړ چې د ده پهٔ لاس کښې وُ ، هلته یوه بوډۍ ناسته وه او وړی یې وریشلې هغې چیغه کړه چې ای دخدای رسولهٔ خدای دې له تاسره ملګری وي .

ده (ص) بیا وویل : ای خلکو ! پهٔ خدای ایمان لرئ اودهغه حضور ته پهٔ تعظیم سرونه ټیټوئ، دمیلمنو پالنه کوئ پرهیزګاراوسئ او عدالت وچلوئ .

دغه وخت لږ غوندې غلی اوپهٔ فکر کښې شوبیایې ور و ورو ګامونه واخستل اوویې ویل: ژوند وخلکو ! زه بیا تاسو ټولو ته وایم چې زما د تللو وخت دی ژر کوئ پخوا تردې چې زهٔ داجل پیاله نوش کړم زما ګناه چې ما کړې وي راپهٔ یاد کړئ او هربدمې چې ستاسوله هریوه سره کړي وي ، له مانه انتقام واخلئ .

خلك له ده نه غلي او نیولي په خنك تیریدل ، ده دابوالفداء له څاه نه اوبهٔ راوغوښتلې اومخ ولاس یې ومینځل ، یوهٔ سړي ترینه درې درهمه وغوښتل ده سمدلاسه ورکړه اوویې ویل:«دحساب فیصله دلته بنهٔ ده نه پهٔ قبرکښې » خلکو پهٔ ډیره مینه پهٔ هغسې نظر لکه چې کوتره یې لري دغه دجلال او عظمت خاوندته کتل چې ډیره موده د دوي د ډاډ اوامید مر کزؤ.

دی (ص) خپل کورته ننوت ډیر خلك له کالهٔ نه د باندې پاتې شوه او ټوله شپه یې پهٔ ویښه تیره کړه سحر چې سپیدې وچاودې دهٔ وویل :

ابوبکره ! زهٔ نور د پاخیدلو توان نه لرم پاځیږه ماته قرآن ولوله پهٔ دغه وخت کښې دده کوربې بي عایشه رض د دهٔ ترشاو لاړه وه .

دی دآیتونوپه اوریدلو مشغول ؤ چې حضرت ابوبکر (رض) لوستل کله به يې پهٔ ورو وروشروع شوی آيت تمام کړ، پهٔ دغه وخت کښې نورو ټولو ژړل او چاخپله ژړا نشوه ټينگولی

نژدې ماښام ؤچې عزرائيل (ع) دکالهٔ پهٔ دروازه کښې ښکاره شو او دننوتلو اجازه يې وغوښتله

دخدای (ج) استازي وويل : پريږدئ چې دننه راشي ،پهٔ دغه وخت کښې هرچا د ده پهٔ سترگو کښې ددهٔ دولادت دورځې غوندې يوعجيب ځليدونکی برق وليد.

عزراييل دهٔ ته وويل : دخدای (ج) رسوله تهٔ خدای (ج) خپل حضورته بللی يې .

دهٔ وويل : زهٔ دحق دعوت ته لبيك وايم له دغې وينا سره دی وريز- ديده او ديوه آرام نفس پهٔ وتلو ددهٔ شونډې بيرته پاته شوې او حق ته يې ځان وسپاره .

«هوگو»

خیال او امید

د آسمان پهٔ لوښوکښې کومه یوه ډیره ښهٔ ده ؟ زهٔ هرڅوك خپلې عقیدې ته پرېږدم اوپخپله د آسمان هغې لورته پهٔ زړهٔ کښې ډیر ځای ور کوم چې تل پهٔ پرواز کښې ده او خیال ورته وایي... دې ښکلې جنۍ ډیرښهٔ هوسونه پخپل پلو کښې راټول کړیدي.

آسمان خپلې دغې هوسنا کې او نیازمینې لورته اجازه ورکړیده چې هرڅهٔ یې زړهٔ غواړي هغه لهٔ ځان سره واخلي .

دې ښایسته اوګلالۍ جنۍ کله دګلو تاج پهٔ سر باندی ایښی دسوسن امساپهٔ لاس د ګلو اوسنبلو پهٔ چمن کښې ګرځي بورا ګانوته دا لوتلو لوری اولودن ښیي .

لکه دشاتومچۍ له ګلونوسره خولهٔ پهٔ خولهٔ شي او پهٔ شیره یې ځان مړوي .

یووخت له خورو وروڅڼو سره خپله سپینه ښه زور ورې سیلۍ ته سپاري او پهٔ دغه حین کښې دسحر دسپیدوسپینه جامه یادتورې شپې تو ر کالي اغوندي اوهره ګړۍ دخلکو پهٔ نظر کښې بیله جلوه لري.

دلوی خدای داښیګڼه باید هیڅکله هیره نکړوچې موږیې ددغې وفا دارې جاودانې پیغلې پهٔ ملګرتیا برخور دار کړو .

زموږ سر نوشت یې د دې له سر نوشت سره پهٔ یوه ملکوتي پیوند کلك وتاړه چې پهٔ غم اوښادۍ کښې راسره وي .

پهٔ دغه ښکلې بخشش باید ډیر خوشحاله اوسواوداښایسته حوره ډیره وستایو.

دزړهٔ پهٔ کور کښې دکوردمیرمنې ځای باید دیته پریږدو او ډیر پام وکړو
چې هغه بد ګذرانه او بد خویه خواښې یعنې عقل د دې ښکلې نازنینې
ناوې زړهٔ آزار نکړي.

اوه یوازې همدغه جنی پهٔ ماباندې نهٔ ده ګرانه ددې له خور سره هم زهٔ
ډیره ټینګه علاقه لرم.

خورېې له دینه لږ څهٔ لویه او جدي شانته ده چې «امید» ورته وایي.
څومره به ښهٔ وي چې دغه مهربانه ملګرې چې له ډیرې مودې زما
دسعادت پانګه ده ترهغه وخته راسره وي چې زما د ژوند ډیوه مړه شي
او ژوندخاتمه ومومي.

«ګوته»

له مرګه نه ویریږم

له مرګه نهٔ ویریږم ،کهٔ څوک راته ووایي چې نن شپه مرې زهٔ به ووایم
چې دخدای رضا مې قبوله ده مګر خدای دې نه کاچې څوک راته ووایي
دیوه تن ژوند ستاله لاسه تریخ دی.

«کانت»

د غم خوبني

زما داخبره بې له پوهانوبل چاته مه کوئ ځکه چې ناپوهان بې له ملنډوپهٔ نور څهٔ نهٔ پوهيږي .

زهٔ غواړم هغه څوک وستايم چې ځانته اورلټوي اولکه پتنګ سرهٔ اورته ځان غورځوي.

دعشق پهٔ شپو کښې چې دژوندنيالګي کرل کيږي اودحيات ډيوه لاس پهٔ لاس ګرځي دسپينې سپوږمۍ پهٔ ليدلو ستاپهٔ روح کې يو مرموزهيجان پيدا کيږي ، ته بيا خپل ځان دتورتم پهٔ زندان کښې بندي نه وينې ځکه چې هره ګړۍ ديوهٔ لوړمقام آرزو درسره وي .

تهٔ بيا داوږدې لارې او دګران سفر لهٔ غمه خلاصيږې اوخپله اروا پهٔ بيړه دنور اوصفا چينې ته استوې چې دشوق پهٔ لمبه لکه پتنګ ځان ستي کړې.

ترڅو چې پهٔ دغه نکته پوه نشې «مړشه چې ژوندی شې » پهٔ دغه تورتم او تياره جهان کښې به لکه نوم ورکی ميلمه اوسيږې .

«ګوته »

د ژوند لوبه

څهٔ موده ماا وتایولهٔ بله زړونه تړلي وو، او پهٔ غم او ښادۍ کښې ملګري وو.

پهٔ وار ووارو مودښځې او میړه لوبه شروع کړه بې له دې نه چې خبره جګړو او دعووته ووزي .

ډیر ځله مویولهٔ بل سره وخندل ،د دوومینو غوندې مویودبل پهٔ مخ دمینې لاسونه راښکل ، شوخي موو کړه ،یوله بله موخولهٔ واخستله او خولهٔ موورکړه .

پهٔ آخر کښې مو دوړو پهٔ شان پهٔ ځنګلونواو کښتونوکښې د الاداد اوپټپټاني لوبه شروع کړه اویولهٔ بله داسې پټ شوو چې تراوسه موسره نهٔ دي موندلي .

«هاینه »

پوهـه

دپوهې قوت ته وزورنه مهٔ پیدا کوئ، بلکه څهٔ سرپ ورپورې وتړئ

«بیکن »

هر چاو ځور ولم

ځينوپخپل عشق وځورولم ، ځينوپهٔ کينه زما زړهٔ آزار کړ.
چا دعشق پهٔ زهروزما ړوډي ولړله.
چازمادشرابوپهٔ پياله کښې دکينې زهرتوی کړه .
مګرله هرچانه هغه چاډير وځورولم چې نه يې راسره کينه پيدا شوه اونه مينه .

«هاينه »

زما ترانې

زما ترانې ټولې پهٔ زهر ولړلې دي.
ولې به نهٔ وي لړلې آيا تازما دژنده ګۍ پهٔ جام کښې زهر توی نکړه ؟
زما ترانې ټولې پهٔ زهرولړلې دي، ولې به نهٔ وي لړلې آيازهٔ پخپل زړهٔ کښې پهٔ زرهاؤ ماران نلرم ؟
آيا لهٔ دغو ټولو مارانونه علاوه تهٔ زما پهٔ زړهٔ کښې ځای نلرې ای زما دلداره!

«هاينه »

دهوسونومرك

زما هوسونه مړه شوه مګرزهٔ لاژوندی یم.

ماخپل زړهٔ لهٔ خوږو اوخوند وروړژ یاؤ څخه وشکاوه اومړنشوم .

اوس ماته بې له رنځ تیرولو اوغم خوړلونه نور څهٔ نهٔ دي پاته.

زما غلی اوچوپ زړهٔ دهمیشه د پاره دامید لهٔ تودوالي محروم دی .

زما دسرنوشت طوفانونوزما د ژوند تراوتازه ګل مړاوی کړ اوس زهٔ یوازې له ناامیدۍاو افسرده ګۍ سره مخامخ یم او دنجات وروستۍ ګړۍ ته ګورم .

زه هغه وچه پاڼه یم چې منی او خزان یې لیدلې مګر دالاپهٔ لغړښاخ پاتې ده اودساړهٔ ژمي بادونه یې ریږدوي .

«پوشکین»

دشاعرحال

ترڅوچې دهنررب النوع تازه طعمه ونۀ غواړي شاعرغلی او آرام دی .
دی هم دنورو غوندې پۀ خوړو اواو بوپسې هڅه کوي اودوګړو پۀ شان پۀ ډيرو وړوکارونوياندې بوخت وي.
د دۀ آسماني سرينده غلې وي اوهيڅ غږ ترينه نۀ خيژي.
زړۀ يې له غم اورنځه فارغ وي او د ژوندله مبتذلو خوښيوسره يې تعلق وي.
لنډه داچې دجهان بې هنره خلکو غوندې عادي ژوند لري.
کله چې ناڅاپه دهنر رب النوع دشاعرپۀ زړۀ کښې څۀ واچوي روح يې لکه ګرېته چې له درانه خوبه پاڅيږي ريږدي اولۀ دغه احمقانه وخت تيرولوڅخه خوابدی کيږي.
دجهان له عادي شور او غوغا څخه تښتي او خپل سردخلکوناڅيزه بوتانوته نۀ ټيټوي،بلکه پۀ ډيروقار او ټينګارلۀ دغه عالمه کناره کېږي دډکوسيندونوپۀ موجونواودځنګلوپۀ شاعرانه زمزموپسې روانيږي.
«پوشکين»

شاعرته

شاعره! دخلکو په ستاینه مه غولیږه ! ځکه چې دمدح او تحسین
نغاره ژرغلې کیږي.

داحمقانو اوبیشعوره خلکوخندا اووینا ته غوږمه ږده !
تل غلی جدي او ټینګ اوسه !
ته پادشاه یې باید دشاهانو غوندې په انزوا کښې ژوند وکړې .
ته خپله لاره مه پریږده او هغه ځای ته ولاړشه چې ستاآزاد طبیعت
یې درښیي.

ته دخپلو هغواندیښنواوخیالاتو محصول چې په تاباندې ډیر قدر
لري خلکوته وړیاور کړه اوپخپل دغه بخشش له چانه څه مه غواړه !

اجر اومزدوري مه غواړه ځکه چې ستامکافات بې له تانه بل څوک
تاته نشي درکولی.

ته پخپله دخپل ځان قاضي یې ځکه چې هیڅوک ستاپه باب کښې
تاغوندې سختګیرنه دي.

ای مشکل پسند هنر منده! آیا ته پخپل کار پخپله خوښ یې؟ آیا
ستازړه خوشحاله دی ؟ که دغسې وي نوبیا څه پرواده که خلک له تاسره
دښمني وکړي اوتاته بد ووایي .

پریږده چې احمقان دهغه معبد په غولي کښې لاړې توکړي چې په
محراب کښې یې ستا دنبوغ او رڼلبې کوي. پریږده چې دوي دخپلې بې
عقلۍ په وجه ستادځلاند مشعل پایې ولړزوي .

« پوشکین »

ادب او محبت

پام یې نه وُ ، د دې په ځای چې په ډیر ادب راته «تاسو » ووایی ،په ډیره مینه یې راته وویل:

«ته».

په دغه وخت کښې دخوشحالۍ اوخوشبختۍ خیال زما مضطرب او پریشانه روح ونمانځه او عاشقانه مچې یې ترې واخستله .

زهٔ اوس دهغې په مخکښې ولاړیم اویوه شیبه ترینه سترګې نشم اړولی.

په خوله وایم ای ښکلې پیغلې «تاسو » څومره په ادب یاست
مګرپه زړهٔ کښې وایم : تهٔ پر ماباندې څومره ګرانه یې.

«پوشکین »

دحقیقت اظهار

که زهٔ دحقیقت په اظهار کښې زیان ووینم پروانشته خوچې حقیقت زما دچوپوالي په وجه زیان ونهٔ ویني.

«مترلینك »

پیغمبر

دمعنی تنده او تلوسه راسره وه .
پهٔ چوپه اوغلی بیدیاکښې لالهانده ګرزیدم .
هغه پربتنه چې شپېزو زرونه لري له پاسه را کوزه شوه اوخپلې ګوتې
یې چې لهٔ خوب اوخیاله سپکې وې زماسترګوته رانزدې کړې .
مادوا رخطاګریتې غوندې خپلې سترګې پرانیتې .
دهغې لاس زما دغوږو نولهٔ څنګه تیرشو زما پهٔ غوږونوکښې ناڅاپه
یومرموز اوازپیداشو.
همدغه وخت ماداسمان دزړهٔ دټپیدواواز واوریده .
د دریاب له موجونولاندې مې دبحري حیواناتوتلګ راتګ ولیده .
دکوروپهٔ بوټوکښې مې دتاك څانګې اوپاڼې لیدې چې وده کوي
اولوئیږي
پربنته زما شونډوته رانزدې شوه زما هغه ژبه یې رانه پریکړه چې کار
یې نیش وهل وو.
بیایې پخپلو لاسونوچې پهٔ وینولړلي وویوه بله ژبه زماپهٔ خولهٔ کښې
کښیښوده .
زما پهٔ څیګریې تیره توره ومنډله زمارپیدونکی زړهٔ یې راوایست .
او داورسوځو وونکې لمبه یې زما پهٔ سینه کښې ننویستله.
زه دیوهٔ مړي پهٔ شان غلی اوبې حرکته دبیابان پهٔ شګوکښې پریوتم
دغه وخت مې ناڅاپه خدایي غږتر غوږه شوچې ماته یې ویل : پاڅیږه!

سترګې وغړوه ،دخدای فرمان ته غوږونیسه او د اجرا د پاره یې سمد-
لاسه روان شه له بیابانونواو دریابونونه تیرشه پخپلو اوړپښتو
خبرودایمان اوردخلکوپهٔ زړوکښې بل کړه !

«پوشکین»

دنیکانوارمان

دنیکانو لوی ارمان دادی چې دسړوجوړولوپهٔ کارکښې برخه ولري کهٔ
څهٔ هم د دوي کارپټ پاته شي اوڅوک پرې پوه نشي.

«سپنسر»

قبر او ګل

قبر سره ګل ته وویل :

ای دعاشقانو ګله ! هغه داوښکو څاڅکي چې هره شپه دچرغزاوسحرله سترګوستا په ښکلې بڼه راتوئیږي ته پرې څه کوې ؟

ګل وویل :

اول ته راته ووایه ! هغه چې ته یې هروخت خپلې ګیډې ته ننباسې څه ورسره کوې ؟

قبروویل : ګله ! زه له هغې اروانه چې ماته یې سپارې پرښته جوړوم اواسمان ته یې لیږم .

ګل وویل : قبره ! زه دغه اوښکې ورو ورودعطرو اوعسلو په صورت تبدیلوم اوخلکوته یې ورکوم !

«هوګو»

افتخار

داطلايي سکه چې ددنيا په بازار کښې دافتخار په نامه چلند لري هيڅ گڼمه .

هو! زه ورته په کرکه گورم اوله پښولاندې يې کوم .

هغه چې دخپل هنر مزدوري غواړي دټيټ فطرت خاوند دی .

هغه چې ددغه بازار په سرو اوسپينو پسې ليوال دی پرېږدئ چې دې بې ارزښه سکې ته لاس وغځوي .

داسکه هغه څوك اخلي چې ځان خرڅوي.

که ته غواړې چې دغه خلق وپيرې نوراشه دوي ټول ځانونه خرڅوي .

ته بايد دوي ته يو مناسب قيمت وټاکې اوخپله اميانی وشرنگوې .

که داسې ونکړې نوددوي په تقوی اعتراف کوې.

آياته نه پوهيږې چې دوي ټول دتقوی خاوندان دي.

افتخار اوتقوی تل اوزه په اوزه وړاندې ځي.

ترڅوچې دنيا شته خلق دتقوی بهاپه افتخار تاديه کوي.

دافتخاردسکې آوازدی چې دنيايې په پښودرولې ده .

ماپرېږدئ چې دجهان د پرهيز گارانو په مقابل کښې بد معامله اوسم.

پرېږدئ چې زه دافتخار خاوند انوته هيڅ ښکاره شم.

زه چې ځان ددغسې خلکو په مخکښې وينم زړه مې له اندازې نه زيات دحقارت تمنا لري.

زه دغه طلايي سکه چې دجهان په بازارکښې رواج لري او دافتخارپه

نامهٔ یادیږي هیڅ ګنمه اوپهٔ نفرت ورته ګورم.

زهٔ اوس دافتخار او تقوی غوندې وړوځیزونوپهٔ مخکښې نه یم ولاړ.

زهٔ دغه وخت له ډیرو لویوحقایقوسره مخامخ یم چې یاباید غلی اوچوپ پاته شم یاډیرې لویې خبرې وکړم.

ای زماپوهې او هوښیاری ! راشه هغه څهٔ ووایه چې دنوروپهٔ فکر کښې نه راځي.

«نیچه »

څهٔ غواړم ؟

د ډیرو خلکوله پټورازونوخبرشو م مګرله ځانه لاخبرنه یم .

زما سترګې ماته دومره نزدې دي چې مانشي لیدای.

زما زړهٔ غواړي چې له ځانه څهٔ قد ر لرې شم او خپله څېره ووینم مګر دومره لرې نه لکه چې له غلیم نه لرې یم .

اوس زما ډیر نژدی دوستان هم له مانه ډېرلرې دي .

زهٔ غواړم د دوست اودښمن ترمنځ یوه فاصله ولرم ترڅوچې هغه څهٔ پهٔ ځان کښې ولیدی شم چې پهٔ ماکښې شته.

اوس پوه شوئ ! چې زما زړهٔ څهٔ غواړي؟

«نیچی »

د بډای فقر

لس کاله کيږي چې يو څاڅکی باران په ماباندې ونه وريده .

يوه سړه وږمه په ماونه لګيده دمينې اومحبت پرخه زمادزړه په کښت پرينوته څکه چې په دغه ځمکه هيڅکله باران نه وريږي .

زماپوهې ! زه اوس تاته مخ اړوم اوتاته اسره لرم چې په داسې وچکالۍ کښې ته وچتوب غوره نکړې.

له تانه هيله لرم چې زما د پاره روح خوښونکې وږمه زړه خوشحالوونکې پرخه ژوند پالونکې اورياشې.

پخواتردې ماوريځوته ويل چې زماله کوهستانه لرې شئ .

ماويل : ای تورو ورويځوزماله مخې نه لرې شئ چې درنها پلوشه په ماباندې ډيره پريوزي اومخه مې ښه رڼاوي .

اوس دهغو وريځوپه لاره کښې دامونه ږدم چې ګوندې يوه شيبه زماپه سرباندې سيوری شي اوزماخبرواخلي.

پخواله دينه په تريخ حقيقت پسې ګرزيدم اوس دتصادف څڼوته لاس غځوم او غواړم چې ميلمه پالونکی شم ،خپله برخه اودخپل وچولي ليك له ځانه ونه شړم .

نن زرتشت له خپلې سختې نه لاس اخستی دی اولکه تودباد چې کنګل ويلي کوي خپل ملايمت ښکندوي .

تراوسه لاپخپل کوهستان کښې انتظارکازي مګر دغره له لوړې څوکې راښکته شويدی.

لهٔ هغو کنګلونه چې تل ترتله سارهٔ اوترلي پاته کيږي يوقدم راټيټ شويدی،ستومانه دی مګر خوشحاله معلوميږي.

غلی شه ! چې حقيقت لکه ټينګه وريځ زما پهٔ سرتيريږي دوريځې لهٔ زرهٔ نه يوغير مريی برق ځليدونکی دی .

حقيقت ورو وروله ډيرولويوپټه پايواوپلوڅخه زماپهٔ لورې رابنکته کيږي .

راشه ! راشه ! ګرانه حقيقته .

چوپ شه !دازما حقيقت دی چې پهٔ ځير ځير او خوارزه اضطراب راته ګوري اوکتل يې لکه دستوروکتل جذاب اوشيطنت آميز معلوميږي تهٔ به وايې چې زما دنيکمرغۍ رازيې پخپل حدس موندلی دی اوپوه شويدی چې نن ولې دغرهٔ لهٔ لورې ځوکې رابنکته شوی يم ولې ملايم او آرام يم ؟ تهٔ به وايې چې له ليدواو کتوې يوګلرنګه بنامارماته خوله وازه کړيده.

غلی شه ! چې زماحقيقت څهٔ وايي :

افسوس دی ستاپهٔ حال ای زرتشته ! ستا حال دهغه چاغوندې دی چې سوچه زربې خوړلي وي ، آخربه ستاګيډه څيرې کړي اودغه زربه ترينه وباسي.

زرتشته ! تهٔ لهٔ اندازې نه زيات بډای ، له حده زيات دخلکو سترګې بريښوې اوپهٔ زړونوکښې ځانته حسدپيداکوې.

زهٔ دستادځليدونکې رڼا پهٔ مخکښې دريدای نشم اوسيوري ته پناه وړم اوُيږدم

بډایه ! څه ولاړشه ! څه روانیږه ای زرتشته لهٔ خپل ځمرنه لرې شه !

تهٔ غواړې چې لهٔ خپلې هغې رڼانه چې لهٔ تاسره ډیره زیاته ده نوروته پهٔ لپولپو څهٔ ورکړې.

تهٔ پهٔ دې نهٔ پوهیږې چې هغه شی چې لهٔ تاسره پهٔ رښتیا زیات دی پخلپه تهٔ یې.

کهٔ غواړې چې چاته څهٔ ورکړې له ځانه تیرشه خپل ځان ورکړه ای زرتشته !

تهٔ وایې لس کاله کیږي چې یوڅاڅکی باران پهٔ ماباندې نه دی وریدلی ، یوه سړه وږمه راباندې نهٔ ده لګیدلې، دمینې شبنم زما پهٔ زړهٔ نهٔ دی پریوتی .

تهٔ دا اسره لرې چې پهٔ مینه درته وګوري اوتابنهٔ وګڼي .

آیاتهٔ نهٔ پوهیږې چې ستادخوشبختۍ پلوشواو حرارت شا وخواځمکه سوزولې ده ؟

هغه زمکه چې لهٔ بارانه محرومه ده له عشقه هم څهٔ برخه نهٔ لري.

اوس ستا، ستاینه څوك نهٔ کوي بلکه تهٔ دخپل دسترخوان دپوټوټولوونکوستاینه کوې.

زهٔ تاپیژنم چې ډیر فقیر بډای یې.

ستاډیرشته تاپهٔ عذابوي . تهٔ خپل ځان پهٔ ډیره ورکړه ستوماته کوې خپلې ارامتیاته نهٔ ګورې ، له خپل ځان سره علاقه نهٔ ښیې.

ستاباطن همیشه هماغه شان پهٔ شکنجه کښې دی لکه چې پهٔ یوانبار کښې له اندازې اوګنجایش نه زیات غنم واچول شي یاپهٔ یوزړهٔ کښې لهٔ

حده زیاته مینه پیداشي.

تهٔ خپل ځان قربانوې خو څوك ستا ،ستاینه نهٔ کوي!

ای بې پوهې هوښیاره! کهٔ غواړې چې پهٔ نوروګران شې باید ډیرفقیرشې.

داخلك له هغه چاسره مینه کوي چې پهٔ زحمت کښې ږي هغه چاته یوه مړۍ ډوډۍ ورکوي چې وږی وي .

ای زرتشته ! که غواړې چې چاته څهٔ ورکړې نوخپل ځان ورکړه او لهٔ ځانه تیرشه !

زماخبره واوره ، زه ښتا حقیقت یم !

«نیچه»

هیرول

هغه څوك چې څهٔ نشي هیرولی ښهٔ سړی نه دی .

څوك چې همیشه دبل دملامتۍ خاطره له ځان سره ساتي دښهٔ زړهٔ خاوند نه دی .

له هرچانه لرې

رټل اورټل کیده یوهم ښهٔ نهٔ ګڼم اوله دواړونه کرکه لرم .

دچااطاعت نشم کولی اوله چانه اطاعت هم نهٔ غواړم .

هغه چې له ځانه نه ویریږي بل هم نهٔ ویروي.

پهٔ نوروباندې هماغه څوك حکومت کولی شي چې نور ویروي .

زه به څنګه دغه کارته زړهٔ ښهٔ کړم چې دخپل ژوند پهٔ اداره هم نه یم خوښ.

زهٔ غواړم چې دځنګله یادسیند حیواناتوغوندې یوه شیبه ځان هیرکړم چیرته یوازې کښینم .

له خپلولرې اوبزدورڅیاوسره مشغول شم .

خپل ځان له ډیر لرې ځایه دلته راوبولم .

له ځانه زړهٔ وشکوم اوبې له ځانه لهٔ بل چاسره څهٔ مشغولاونلرم.

«نیچې»

دشاعر خوشبختي

دکلي رونق او ښنتی دی، دخزان سیلۍ ټوله ښکلالهٔ ځان سره وړیده ، مګرشاعر دتیروپهٔ یادخپل غم سپکوي.

دی فکر کوي چې لهٔ داسې بدایعونه یوه ښکلې تابلوجوړه کړي چې هیڅ خارجي وجود نهٔ لري .

دی پهٔ رښتیا ډیر خوشبخت دی چې برباد شوی ښایست دخپل خیال پهٔ دام کښې نیولی او ساتلی شي.

«ایشندرف»

تسلي

د ژوند پاڼه زیړه ده . اوس تاتوروخاوروته سپاري ای دخاورو اولاده !

مګر غم مهٔ کوه ! ستاله خاورونه به یوداسې نیالګی زرغون شي چې هرکال به نوي ګلونه نیسي او هرپسرلی به ستاپهٔ یادوعطر افشاني کوي.

«روکرت»

هابيل او قابيل

دقابيل نسله! ته آرام ويده شه ! ښه خوره اوښه څــکه ، تل موړ او خوشحاله اوسه ! ځکه چې ژوند تاته په ډيره مينه خاندي .

مګر ته اى دهابيل نسله! ټول عمرپه خوارى اوبدبختى کښې غوټه اوسه اوپه زحمت مړشه !

دقابيل اولاده ! ډير خوشحاله اوسه ځکه چې اسمان تاته په ډير ښه نظر کتلي دي اوته يې خوښ کړى يې.

دهابيل اولاده ! ته همدغسې په غمونو، زحمتونو اوسختيوکښې تل ترتله ژوند کوه !

دقابيل زوزاده ! خانده او خوشحاليږه ځکه چې ستاکښت ډيرښه راغلى اوستار مې کال په کال زياتيږي.

مګر ته اى دهابيل زوزاده ! همدغه شان په لوږه شپې سبا کوه اوفرياد کوه.

دقابيل بچيو! تاسې تودونغريوته نږدې کښينئ اوځانونه تاوده کړئ مګر تاسې اى دهابيل بچيانو لکه ګيدړان په سمڅواوغارونوکښې له سړونه ور يږدئ اوورپيږئ .

دقابيل ګسيو! تاسو معاشقه وکړئ ! اوځکه چې ستاسو سره اوسپين زياتيږي خپل ټبر هم زيات کړئ اوهرکال نوي اولادونه راوړئ .

مګر تاسواى دهابيل ګسيانوخپله اشتهاوسيځئ اوله خپلې کمبلې نه هيڅکله پښې مه باسئ !

دقابيل ټبره! ته دځنګلونودحشراتوغوندې تل خوره اوغټيږه!

مگرتهٔ دهابیل ټبره ! لهٔ خپلو اولادو نوسره پهٔ لارواوکوڅوکښې سرګردانه ګرځه !

آه ! دقابیل نسله ! کهٔ تهٔ مړهم شې ستاپهٔ غوښو اوهډوکوبه ځمکه تیاره شي او کښت به یې ډیرښهٔ راشي مګرته ای دهابیل نسله ! پهٔ ژوندهم څهٔ حاصل نه لرې اوهیڅ لاس ته نهٔ درځي .

مګر ګوره! ای دقابیل نسله ! سره لهٔ دغوټولوشیانویولوی شرم هم ستاپهٔ برخه رسیدلی دی هغه داچې ستاپهٔ حکومت کښې «پاله اوکرکې دسرنیزې په مقابل کښې مغلوبه ده ».

تهٔ ! ای دهابیل نسله دا ځمکه پر یږده اواسمان ته وخیژه ځکه چې ځمکه یې ستاد پاره نهٔ ده پیدا کړې.

«بودلر»

سخاوت

سخاوت دانه دی چې سړی چاته ډیر څهٔ ورکړي بلکه پهٔ ځای ور کړه سخاوت دی

«لاربروير»

بی اسرې

یتیم هلك وم ،د دنیاله شتونه مې دوه رڼې بینا سترګې درلودې چې دزړهٔ آرامتیاپکښې لیدل کیده .

زهٔ پهٔ ډیرامید دلویوښارونوخلکوته ورغلم مګردوي ماته څهٔ اعتنا ونکړه ځکه چې دوي ته ډیرزړنك ښکاره نشوم .

شل کلن وم چې یوپېټ اورزما پهٔ زړهٔ کښې بل شو اویوناڅاپه راته ټولې ښځې ښکلې او ښایسته ښکاره شوې زهٔ پهٔ ټولو مین شوم مګرپهٔ دوي کښې یوه هم پهٔ مامینه نشوه اویوې ته هم زهٔ ښکلی ښکاره نشوم.

کهٔ څهٔ هم ماوطن اوپادشاه نه درلود مګربیاهم د جنګ میدان ته ورغلم چې مړشم خومرګ قبول نکړم .

زهٔ اوس نهٔ پوهېږم چې دلته څهٔ کارلرم او دڅهٔ د پاره یم ؟ماته دانه ده معلومه چې دنیاته پخواله وخته راغلی یم اوکه وخت رانه تیرشویدی.

«ورلن »

خلك اوشاعر

یوه ورځ هغه لوی اوپراخه میدان هغه لوړ او اوچت غرهٔ ته وویل :

«ستا پهٔ وچولي کښې د ژوند نخښنه هیڅ نشته، ستاپر مخ باندې همیشه دسیلیو اوبادونوڅپیړی لګیږي».

پهٔ همدغه وخت کښې داولس خلکوشاعرته وویل :ستاسروکار تل لهٔ خیال او اندیښنوسره دی او ستا وجود هیڅ نه دی په کار ».

سنګین غرهٔ پهٔ ځواب کښې وویل :

«زهٔ یم چې ستاله سینې نه هر راز بوټي راکاږم ، دغرمې سوځوونکې تودوخـه پخپل سارهٔ دم باندې سړومه ،دطوفاني وریځومخه نیسم پخپلو ګوتو دواوروبخري جوړوم اوذخیره کوم یې زمالهٔ سینې څخه داوبولښتي روانیږي اوتاته د ژوند پیغام دروړي» .

شاعر هم خلکوته وویل : «پریږدئ چې زهٔ سرپهٔ زنګانهٔ کښیږدم اوفکر وکړم آیاتاسونه وینئ چې زما دزړهٔ له چینې نه ډیرې خوږې اوبهٔ راخوټیږي چې دبشرتنده ماتوي » .

«ګویته »

انسان

همیشه ویریدل، پهٔ هروخت کښې هیله اواسره لرل هرکله دپخوانیو خاطراتویادونه ، دایمي شکایتونه ،مسلسله ناراضي، د دروغوپهٔ لذت پسې افسوس او ارمان ، پهٔ حقیقت پسې هیڅکله نهٔ ګرځیدل خپل ځان له خپل اصلي قیمت نه کله زیات اوکله کم ګڼل ، یوازې پهٔ غم او محنت کښې ځان پیژندنه اودګورپهٔ غاړه د ژوند پهٔ ماهیت پوهیدل.

دادی د انسان حیقیقت یالزترلزه زما مفهوم اومعنی. سره له دغوټولوخبروزهٔ پخپل ژوند کښې یوحقیقي افتخارلرم هغه داچې ددروغوپهٔ شهرت پسې هیڅکله نه یم ګرځیدلی.

هیڅکله مې بې دعشق له درشله بل شي ته سرنهٔ دی ټیټ کړی. زهٔ عشق همیشه له ځانه لرې کړی اوبیل کړی یم اودښهٔ نامهٔ تنده یې پهٔ ماکښې پیداکړیده مګرعشق اوافتخاریوه هم تراوسه پورې بې دزړهٔ له غمه نور څهٔ نهٔ دي راکړي.

«الفیری»

پهٔ انګلستان کښې

دغم داستان بیانول اوداسې څوك لرل چې پهٔ دغه داستان پوه شي او خپل پټ غمونه پکښې ویني دغمجن زړهٔ د پاره ډیره ښهٔ تسلي ده .

یووخت دغه تسلي زماپهٔ برخه رسیدلې وه مګرکله چې مادانګلستان پهٔ خاوره کښې قدم کیښوده .

هغه وخت چې ماد دې ځای خلك ولیدل چې ډیروټیینګواو تور وو ریځو د دوي له نظره شین اسمان پټ کړیدی نوزه له دغې تسلۍ نه محروم شوم

دلته هیڅوك نشته چې دزړهٔ پهٔ ژبه پوه شي.

اوه! داسارهٔ خلك ، دایخ زړونه چې دخدای (ج) له نامهٔ نه هم غافل پاته دي بې له طلاؤځخه بل خدای نه پیژني اوبې له پیسونه بل شي ته پهٔ تقدس نهٔ دي قایل .

کشکې زما دزړهٔ آهونه دومره پورته لاړشي چې دالپ دکوهستان لمنوته ورسیزي بنایي چې هلته داسې خلك وومي چې دعاشقانودزړهٔ پهٔ غمونواورازونوپوهیزي .

«الفیری »

غويی

ای دفصلونواو کښتونوپالونکيه !
ای وفادارخدمتگاره ! تهٔ د ډيرلوی او آرام قوت ښکارندوی يې.
زهٔ لهٔ تاسره ډيره مينه لرم تهٔ پهٔ مابانديی ډيرگران يې.
لهٔ تاسره دصلح غوښتلواوعزة النفس روح موجوده ده .
تهٔ لکه يوه خاموشه مجسمه خپلې کروندې ته گورې او ددې دپاره چې دفداکارۍ وظيفه ترسره کړې پخپله خوښه درانهٔ جغ ته سرټيټوې .
تهٔ دانسان پهٔ خدمت کښې دموقرفرمان بردارپهٔ ډول خپل عمر تيروې.
هروخت چې هغه تاوهي او ژوبلوي دې تهٔ ورته سراگرځوې اوپهٔ صبر اوتحمل ورته غلی اوآرام گورې.
تهٔ پوهيږې چې دجهان ودانول ستاوظيفه ده .
تهٔ دانسان دتيري پهٔ مقابل کښې څهٔ نهٔ وايې اوشکايت ستاعادت نهٔ دی.
تهٔ سرکشي اونافرماني نهٔ کوې مگر زهٔ ستاد درد مند روح آواز اورم چې دبخارپهٔ ډول آسمان ته خيژي.
زهٔ ستاد درد خفيفه ناله اورم چې داسماني سرود اودفداکارۍ د سرود پهٔ شان پهٔ دغه فضاکښې خپريږي.
ستاحقيقت پهٔ دغه شنه اوغلي کښت کښی ځای لري.
زهٔ تاپهٔ همدغه هنداره کښې وينم ای وفادار خدمتگاره !

«کاردوچی »

دټاګور نغمې

۱

هغه ماشوم چې ډيرې ښايسته شاهانه جامې اغوستي دي او دجواهرو قيمتي اميل يې په غاړه دی‌ډير ښکلی ښکاري مګر د نورو ماشومانوغونډې معصومانه لوبې نشي کولی اوهغه خوشحالي ده هيره کړيده .

دی چې هرقدم اخلي داښايسته جامې يې په پښوکښې نښلي.

له ده سره تل دغه ډارملګری دی چې کالي يې په خاورو نشي ځکه له نورونه ليرې ليرې ګرځي اويوازې معلوميږي.

دده حرکت آزاد نه دی اوله خاورونه ډيره ډډه کوي.

دماشوم مورې! دماشوم دغه رازپاك ساتل چې دغومره قيد او تکليف ورسره وي ماشوم ته زيان رسوي اوله ډيرڅه يې محروموي .

همدغه شی دی نه پريږدي چې دژوند په صحنه او دانسانانو په ډله کښې داخل شي.

۲

چيرته چې زړونه له ډاراو ويرې څخه په امن کښې دي اوسرونه هرځای ته هسکيدلی شي.

چيرته چې علم او فکر آزاد دی .

چيرته چې دغه لوی جهان په وړو وړوفکر ونونه کوچنی کيږي .

چيرته چې کلمات دحقيقت اوراستۍ له کومي څخه راوزي.

چيرته چې بې نتيجې کوښښونه لاس غځوي اومطلب ته رسيږي .
هلته چې دکار اوعمل لاسونه نهٔ دي تړلي.
هلته چې داستدلال دچينې رڼې اوبهٔ دعنعناتووچ ځنګلهٔ ته لاره نلري.
هلته چې ذهنونه اودماغونه نشوونما کوي.
لويه خدايه ! تهٔ ماپهٔ دغسې فردوس اوآزاد جهان کښې له خوبه راويښ کړه .

٣

لويه خدايه ! زما مناجات دادی.
دافلاس نيلی زمالهزړۀنه وشکوه اولرې يې وغورځوه .
ماته توفيق راکړه چې خپلې خوښۍ او مصيبتونه پهٔ آسانۍ وزغملی شم.
توفيق راکړه چې غريب اوبينوالهٔ نظره ونه غورځوم ، او د ډير بې باکه قوت پهٔ مخکښې هم سرټيټ نکړم.
زهٔ دا توان غواړم چې د دنيا له خسيسو شيانونه ځان وژغورم او خپل قوت خپله مينه ستاخوښې ته وسپارم .

٤

بس همدغو مره ارزوراته پريږده چې هر لورته تاپرې وليدای شم .
پهٔ هرڅهٔ کښې تاووينم اوبيله تانه بل چاته خپله مينه وړاندې نکړم.
هو! زهٔ همدغو مره ارزو غواړم چې يوازې لهٔ تاسره زما تعلق وساتي.
نورڅهٔ نهٔ غواړم ايکې يوه زولانه غواړم چې ماستادرضا پابند کړي

اوپهٔ دغه نیمګړي ژوند کښې زما سروکارله تاسره وي.

دا زولانه دمینې اومحبت زولانه ده .

هغه چې له ماسره مینه لري غواړي چې له هرې خوانه زما مخه ځانته راوګرځوي.

آیا ستامحبت له ماسره دغه رازنهٔ دی ؟

تهٔ پوهیږې چې ستامینه له ماسره ډیره زیاته ده مګربیادې هم زهٔ آزاد پریښی یم .

زما دوستان ماځکه یوازې نه پریږدي چې زهٔ دوي هیر نکړم .

ډیرې ورځې وشوې مګر ما یوځل هم تهٔ پخپلو سترګو ونه لیدې .

که څهٔ هم ماستا نمانځنه پهٔ ځای نکړه اوپخپل زړهٔ کښې مې تاته مناسب ځای جوړنکړی شو مګر بیاهم ستامینه زما مینې ته انتظارلري.

شاعراوپرښته

شاعر: د اسمان پرښتې ! که زما دسترګو يوه اوښکه او زما دشونډويوه بوسه ستا د پاره کافي وي زهٔ دا دواړه له تانه نهٔ دريغوم.
دا ددې د پاره چې که تهٔ بيرته اسمان ته وخيژې چې زما دعشق يادګار درسره وي مګر له مانه داامید مهٔ کوه چې زهٔ به دهیلې او اسرې د پاره يادافتخار اوسعادت د پاره حتی چې درنځ او غم د پاره کومه نغمه سازه کړم .
زهٔ غواړم چې خپله ژبه غلې وساتم او دزړهٔ خبرې واورم .
پرښته : شاعره داڅهٔ وایې ؟ زهٔ خودخزان سیلۍ نه یم چې اوښکې خپله غذا وګنم او دغه دغم اولاد داوبو څاڅکی وبولم.
هغه بوسه چې تهٔ یې ستایې له تانه نهٔ غواړم ځکه چې دبوسې درکولود پاره زهٔ تاته راغلې یم او غواړم چې ستا دوجود له کښت نه بیحاصله ګیاه لرې کړم چې هغه دسستۍ او تنبلۍ بوټي دي اودزړهٔ غم نهٔ دی .
ستا غم یوازې پهٔ خدای پورې تعلق لري.
که ستا غم هرڅومره زیات وي تهٔ دخپل زړهٔ دغه مقدس زخم همدغسې پریږده پټې او ملهم پرې هیڅکله مهٔ ږده ځکه چې دبشردلویوالي د پاره لوی لوی غمونه پهٔ کار دي اوبل هیڅ شی یې دغومره نښي لویولی.
شاعره! تهٔ دا ګومان مهٔ کوه چې دغم دښکلا ادراک ته خاموشي ضرورده ځکه چې له ټولونه ښکلې نغمه هماغه ده چې ډیره نااميدي پهٔ

کښې وي.

د زړو شاعر انوجاویدانه آوازونه زما پهٔ یاد دي چې بوده اوتنسته يې له اوښکو او آهونوڅخه اوبدلې ده .

ما هيخور مرغهٔ ستړی او ستومانه دماښام پهٔ تیاره کښې خپل ځنګلهٔ او ځالې ته راشي او خپل بچي وزي ووینې چې دساحل له څنډې ورته رامنډې ووهي او خولې يې دطعمې د پاره وازې نیولې وي نو دی پهٔ یوه لویه تیزه کښېني اواسمان ته پهٔ ډیر حسرت ګوري.

دی پوهیږي چې بیهوده يې دبیحاصله ساحل اوخاموش دریاب پهٔ سرباندې دطعمې د پاره پرواز کړی اوهیڅ يې نهٔ دي موندلي.

سره لهٔ دې بیا هم دی تش لاس نه دی راغلی اوخپل خونین زړهٔ ورسره شته چې خپلو بچیوته يې آخرینه طعمه کړي.

دا مرغهٔ غلی اوآرام پهٔ ګټه پریوزي اوخپل څیری ځیګرخپلو وږو بچیانوته وړاندې کوي پهٔ دغه وختکښې يې له څنګه وینې بهیږی اودی دمینې پهٔ میومست پهٔ ځمکه پریوزي .

پهٔ دې فدا کاری کښې کله دتدریجي مرګ له شکنجې لاندې ستړی شي اوویره ورته پیدا شي چې د ژوند آخرین رمق له لاسه ورنکړي نوځکه نیم ژواندی راپورته شي او خپل وزرونه وڅنډي پهٔ دغه وخت کښې چې دشپې و روستی شومه وي دوداع یوداسې مرګانی فریاد له زړهٔ راوباسي چې دریابي مرغان له ساحله تښتي او هغه مسافر چې دسینديپهٔ غاړه تیریږي له وحشته ریږدي اوخدای ته ځان سپاري.

شاعره! تهٔ پهٔ دې پوه شه ! چې دټولو حقیقي شاعرانو سرنوشت

همدغه دی چې دماهیخور مرغه پهٔ شان دخپل زړهٔ دوینو دسترخان خپور کړي اوخلك پهٔ دغه دسترخان میلمانه اوخوشحاله کړي .

کله چې شاعران له خاورو شوو اسرو، له رنځونواوغمونو، له عشق اوناامیدۍ نه حکایت کوي د دوي خبرې کهٔ هرڅومره ښکلې وي بیا هم له زړونونه غم نهٔ وړي.

د شاعر خبره لکه تیره توره داسې ده چې پهٔ هوا کښې حرکت کوي اویوه ځلانده حلقه تشکیلوي مګرپهٔ څوکه کښې یې همیشه دوینوڅاڅکي لیده شي .

«آلفرد دوموسه»

غم اوخوشحالي

خوشحالي هغه غم دی چې پلوېې له مخه لرې شويدی.

هغه چينه چې ستاسې خوښۍ او خوشحالۍ ترينه راخوټيږي په حقيقت کښې ستاسوله او ښکونه ډکه ده .

هرڅومره چې دغم شوکارې ستاسو دوجود لوښی وکروي او ژور ځای پکښې جوړ کړي هغومره پکښې دخوشحالۍ د پاره ډير ځای پيدا کيږي.

آيا ستاسو دغه کنډول چې له شرابونه ډك دی دکلال په داش کښې په اورباندې نهٔ وُايښی؟

آيا دغه د دروی شپيلۍ چې په آوازېې ستاسې روح خوشحاليږي په تيرهٔ تيغ غوڅه شوې او جوړه شوې نهٔ ده ؟

کله چې پخپل زړهٔ کښې خوشحالي وينئ کهٔ خپل زړهٔ ته وګورئ دابه درته څرګنده شي چې هماغه څيز چې تاسوېې غمجن کړي ياست تاسې خوشحاله کړي .

کله چې ستاسو په زړهٔ کښې غم پيداشي که پخپل زړهٔ کښې سترګې وغړوئ په دې به پوه شئ چې دهماغه شي د پاره اوښکې تويوئ چې تاسې يې خوشحاله کړي ياست .

ځينې خوشحالي لويه ګڼي او غم وړوکی ځينې غم لوی ګڼي او خوشحالۍ ته په کمه سترګه ګوري ،زهٔ وايم دوي دواړه يوله بله بيل نهٔ دي او دواړه يو ځای راځي کله چې يوله تاسوسره مخامخ کښيني هغه بل ستاسو په بستر کښې ويده وی.

تاسې لکه دترازو شاهين دغم او خوشحالۍ ترمينځ واقع ياست کله

چې دتلې پلې تشې وي تاسوغلي ياست .

کله چې زرګرپه تاسو باندې خپل زرتلي نودغم ياخوشحالی پله درنيزي او سپکيزي .

«خليل جبران »

پارلمان

پارلمان د دولت زړهٔ دی اودحکومت مثال لري چې پهٔ ټولوغړوبې فرمان چليزي .

که دماغ له کاره ولويزي سړی ژوند کولی شي لکه ليونيان اواحمقان چې ژوندی دي مګر که زړهٔ کارونکړی شي ژوند ختميزي .

(روسو)

ژوند

دامهٔ وایه چې ژوند یودایمي بزم دی څکه چې داخبره احمقان کوي.
داهم مهٔ وایه چې ژوند تل ترتله مضیبت دی څکه چې دادبې زړهٔ اوضعیفوخلکو خبره ده.
لکه چې دونوشنې څانګې پهٔ پسرلي کې له خوشحالۍ ریږدي خانده !
لکه چې دسیند موجونه پهٔ لویو ګټولګیزي او فریاد کوي ژاړه!
دجهان ټول خوندونه وڅکه اوټول دردونه وزغمه بیا ووایه هرڅهٔ چې دي ډیردي مګرلهٔ خوب او خیال سره شباهت لري.

«پادیامانتوپولس»

قوت اوجرئت

دسیندپهٔ اوبو کښې مخ پورته تلګ قوت او جرئت غواړي اوداوبوله جریان سره موافق تلګ مړه کبان هم کولی شي.

«اسمایلز»

تاریخ

هغه چاته لوی اوواړه څهٔ فرق نلري چې هرڅهٔ دهٔ پیدا کړیدي اودټولو خالق دی.

هرچیرته چې هغه شته هرڅهٔ شته اوهیڅ ځای نشته چې هغه پهٔ کښې نشته.

زهٔ له دومره کوچنیتوب سره چې هیڅ نه یم هرڅهٔ یمه .
ځکه چې دځمکې ، دستورواودشمسي کال اولادیم .
زه له هغې خاورې پیدایم چې دقیصر لاس، د افلاطون ماغزه، دمسیح زړهٔ اودشکسپیر نبوغ یې پهٔ ذراتو کښې ګډ دی.

«امرسن »

لوړه پایه

پهٔ دغه جهان کښې دهرچا دلوړېدو د پاره یوه پله اوپایه پهٔ کارده چې هغه درد او الم دی.

«اناتول فرانس »

بدبختي

بد بختي ده چې عقل اوپوهه تربیه کوي .

« هوګو»

عقل

که غوارې چې دعقل په زيان اوضررپوه شې دا ومنې چې عقل هغه قوتونه په سرې کښې وژني چې ژوندپرې ولاړ دی.

ژوندون په عمل اواراده ولاړدی.

غوښتنه اواراده دهرپيشرفت اصل اواساس دی.

څومره چې عقل زياتيږي هغومره اراده ضعيفه کيږي .

که انسان په هرڅهٔ پوه شي يقين وکړه چې بيا به هيڅ نهٔ غواړي او هيڅ ارزو به ورسره نهٔ وي يعنې اراده به نلري.

عمل له ارادې څخه پيدا کيږي او اراده له آرزو څخه .

دا دواړه له هغه شي سره نهٔ يوځای کيږي چې دحکيمانو اوفيلسوفانو پهٔ برخه رسيدلي دي يعنې تردد اوتأمل .

زهٔ ډيرې پوهې له ژوند څخه عاجز کړی يم .

ډيرفکردسړي قوت اومقاومت کموي.

ناپليون سزار اود دوي امثال هغه کسان نهٔ ووچې ډيرفکر کوي څُکه يې هغه څهٔ وکړی شو چې زړهٔ يې غوښتل .

«اناتول فرانس»

ترقي او تکامل

زهٔ پهٔ دې عقیده یم چې دبشرتکامل پهٔ ډیر ځنډ انجام مومي .

ددنیاسیر ډیر بطي دی.دبشرنبوغ پهٔ تقلید کښې دی او دابتکار خونده یې نشته .

لکه چې پهٔ فزیك کښې دثقل قانون موجود دی چې زموږتعلق دځمکې له زړې کرې سره ساتي پهٔ روان شناسۍ کښې هم دغه قانون وجود لري او زموږ دلچسپي له زاړه جهان سره ټینګوي.

ګویټې هم ویلی دي چې خلق لا داصلي ګناه داتمی برخې پهٔ اختراع نهٔ دي بریالي شوي .

«اناتول فرانس »

دژوند ضروري شرط

ناپوهي یوازې دنیکبختۍ لازمي شرط نهٔ دی، د ژوند ضروري شرط هم دی.

که موږ پهٔ هرڅهٔ پوه شویوساعت هم دژوند تحمل نشوکولی.

هغه احساسات چې ژوند موږته ښهٔ ښکاره کوي یاژوند راته دتحمل وړښیي له دروغوڅخه زیږي اوپهٔ موهوماتوباندې تغذیه کیږي .

«اناتول فرانس »

علم اواخلاق

له علم څخه دیوې اخلاقي نتیجې امید لرل ډیره لویه اشتباه ده .

درې سوه کاله پخوا خلك پهٔ دې عقیده وو، چې ځمکه دخلقت اوپیدا کیدو مرکزدی اونن موږ پوهیږوچې دلمریوه منجمده ټوټه ده .

اوس پوهیږوچې دستوروپهٔ سطحه کښې څهٔ ګازونه سوځي.

پهٔ دې هم پوه شوي یوچې دغه جهان چې موږپکښې دګرداوغباریوې ذرې غوندې یوتل دجوړولواووړانولوپهٔ حال کښې دی.

موږته دامعلومه شوه چې پرله پسې ځینې ستورې پیدا کیږي اوځینې له مینځه ځي مګر دغو خارق العاده اکتشافاتوزموږ پهٔ اخلاقوکښې څهٔ تغییررانووست.

ایانن میندې له خپلو بچیانوسره له پخوانه زیاته مینه لري.؟

یادغه مینه له پخوانه کمه شویده ؟ آیا اوس دښکلاپهٔ احساس کښې له پخوانه څهٔ زیادت یا نقصان راغلی دی؟

ایا نن دزړورقهرمانانوپهٔ زړهٔ کښې له پخوانه څهٔ فرق لیدل کیږي؟

ځمکه لویه وي اوکه کوچنۍ وي دبشرپهٔ حال کښې څهٔ تغیر نهٔ راولي. زمکه لویه ده پهٔ دې شرط چې غم اورنځ پکښې وي اوعشق موجود وي .

غم او عشق دغیر فاني ښکلاجاویداني مر کزونه دي.

غم یوداسې نعمت دی چې قیمت نلري.

هغه ښیګڼې چې پهٔ ځان کښې وینو او هغه څهٔ چې ژوند زموږ پهٔ نظر کښې ښهٔ ښکاره کوي دهمدغه لوی نعمت اغېزه ده .

زموږ ترحم ،شجاعت شهامت، اونور ټول فضايل او ملكات دهمدغه شي مرهون دي.

اخلاق طبيعتاً پهٔ احساساتو باندې تكيه لري اوبس.

«اناتول فرانس»

فكراواحساسات

تاسې واياست چې دټولو مصيبتونو اوبدبختيو علت زموږفكردى.

كه غواړئ چې دفكر پهٔ نحوست قايل شئ بايد پهٔ قدرت او عظمت كښې يې ډيره مبالغه وكړئ مگرپهٔ دې خبره بايد پوه شئ چې فكر پهٔ احساساتواوغرايزوباندې ډير لږ تسلط لري.

هغه خلك چې دفكر له تأثير لاندې ډيرزيات راغلي دي هغوى هم دنورو پهٔ شان متكبر شهواني او بخيلان دي.

چيرته چې تمدن ډير وړاندې تللى هلته هم هغه كارونه ډيرلږ دي چې پهٔ فلسفي اصولو اجراكيږي .

موږ دغرايزو او احساساتوپهٔ مقابل كښې دومره ضعيف او ذليل يوچې زهٔ هيڅكله يوهٔ داسې شعوري حالت ته نشم قايليدلى چې له طبيعي حالت سره مخالف وي .

«اناتول فرانس »

تمسخر او ترحم

هرڅومره چې دانسان په ژوندانه کښې ډير فکر کوم هغو مره راسره داعقيده ټينګيزي چې بايد دبنيادم داعمالو شاهد اوقاضي تمسخر او ترحم وي.

دا دوه ښه مشاوران يوپخپله خنداژوند زموږ په نظر کښې محبوب کوي اوبل پخپله ژړا ژوند راته مقدس ښکاره کوي.

هغه تمسخر چې زه يې لرم بې رحمه نه دی ، په عشق اوښکلاباندې ملنډې نه وهي بلکه ډير ملايم اونيکو کاردی.

د ده په خندا قهرسړيزي اوموږ ته داښيي چې بايد داشرارو اواحمقانو په مقابل کښې له تمسخر نه کار واخلو .

که داحس له موږ سره نه وي نوزموږ په زړه کښې هرګوره نفرت پيدا کيږي.

«اناتول فرانس »

دخلکو انتظار

خلك هروخت پهٔ اجتماعي چارو کښې ډيرولويوتغييراتو ته انتظا ر لري.

داهغه دايمي اشتباه ده چې دغيب ويلوله روح نه يې نشأت کړيدی.

زهٔ دامنم چې ژوند پهٔ رښتيابې ثباته دی او ژوندي شيان تل تغييرکوي مګر داتغييرمحسوس نهٔ دی.

ددنيا هره ترقي ډيره ځنډنۍ اومنظمه ده .

ناڅاپي او سريع تغييرات هيڅکله نهٔ دي پيدا شوي اونشي پيدا کيدای.

ټول اقتصادي تحولات دطبيعی قواؤ پهٔ رحيمانه ځنډ انجام مومي.

داخبره زموږ له احساساتو سره مخالفه وي او که موافقه مګر يومنلی حقيقت دی چې هرڅهٔ هماغه شان دي چې پخوا ؤ .

زموږ اجتماعي وضع دهماغه اوضاعو او کيفياتونتيجه ده چې دمخه موجودؤ لکه چې علت اوسبب هغو احوالوته ويل کيزي چې وروسته تردې به موجودشي.

ذا تسلسل ترډيره وخته ديوه حال ثبات ساتي اوپهٔ ژوند کښې نظم او آرامتيا پيدا کوي.

داخبره رښتيا ده چې دغه حال نه هغه ارواګانې خوشحالوي چې دنووشيانو ډيره تنده ورسره ده اونه پهٔ هغو زړو نوکښې خوښي اچوي چې شفقت پهٔ کښې نشته مګر دجهان نظم همدغه تقاضالري اوموږ بايدتن ورته کښيږدو .

موږبايد پخپل زړهٔ کښې يوڅهٔ حرارت اوله ځان سره څهٔ اشتباهات ولرومګرآنی او عجيب وغريب موفقيتونه ونهٔ غواړو اودمعجزې انتظار ونلرو.

«اناتول فرانس »

خطرناك

موږ ته هغه کسان خطرناك ښکاري چې روحيه يې زموږ له روحيې نه مخالفه وي.

هغه چې زموږ خويونه پکښې نشته موږ ورته بداخلاقه وايو.

څوك چې زموږ په اشتباهاتومبتلانهٔ وي موږته شکاك معلوميږي اودافکرنهٔ کووچې هغوي به په نوروشبهاتومبتلاوي.

«اناتوك فرانس»

د ژوند انه مخ او څټ

ژوند لکه دزريفتوټوکی مخ او څټ لري. هغه ښکلاچې په مخ کښې شته په څټ کښې نشته مگر دټوټې او بدانه (بافت) له مخ نه په څټ کې ښهٔ ليدل کيږي .

«شوپنهاور»

لیونتوب او حماقت

زهٔ باور لرم چې بشرپهٔ هروخت او پهٔ هرځای کښې دخپل مصرف د پاره دجنون اوحماقت کافي ذخیره لري.

داسرمایه هرځنګه چې وي بې حاصله نهٔ ده .

کله چې ګورم چې یوه پخوانۍ اشتباه ورکه شوه بې له دینه چې پهٔ دغه کا رخوشحاله شم دبلې اشتباه پهٔ باب کښې فکر کوم چې دزړې اشتباه ځای نیسي.

زهٔ پهٔ ډیر تشویش له ځانه پوښتنه کوم چې آیادغه نوې اشتباه به له زړې نه ډیره خطرناکه نهٔ وي؟ که ښهٔ فکروکړو زاړهٔ او هام او زاړهٔ خرافات له نوونه لږ زیان لري ځکه چې هغه دزمانې پهٔ مرور صیقل شویدي اوضررېې کم شویدی .

«اناتول فرانس»

پهٔ ځان باور

هرڅوك چې پهٔ ځان باندې اطمینان او باور لري خلك دهغه ملګري کیږي .

پهٔ ځان باوریو داسې صفت دی چې دهرچاخوښیږي .

خلك له قطعي اویقیني مطالبو سره مینه لري نه له دلایلوسره.دلیل او برهان دوګرواندیښنه اوپریشاني زیاتوي .

اوس ساده ګي خوښوي اوپهٔ ساده خبروپوهیږي.

خلکو ته باید څنګه او څهٔ رازونه وایوبلکه هویانه ورته ووایو اوبس.

«اناتول فرانس »

تعصب

تعصب او عد م ا غما ض په هرعصر کې شته .
هرڅه چې زموږخوښ وي زموږپه نظرکښې لوړمعلوميږي او نمانځنه
يې کوو. که څوك مو ز ـــه زموږد بتانوعيب ښکاره کړي خوا بدي کيږو.
خلك په مشکله دېته حاضر يږي چې د خپلوعقايد وپه منشأ اومنبع
کښې لږغونډې ايرادقبول کړي.
که چاپخپلواصولواومعتقداتوکښې غوراوفکرکولی هيڅکله به نه وو
معتقد شوي.

«اناتول فرانس»

ځان وپېژنه

داخبره چې ځان وپېژنه ديوناني فلسفې له حماقتونوڅخه يولوی حما قت دی.
موږبه هيڅکله نه ځان وپيژنواونه نور.
ټول مشکلات په همدغه ځای کښې دي اوپه همدغې موضوع پورې ارتباط لري.
د دنياجوړول دومره ګران کارنه دی لکه پيژندل يې چې ګران کاردی.
ښايي چې بشري نبوغ يوه ورځ يوه نوې دنياجوړه کړی شي
مګرداتوفيق به هيڅکله ونه مومي چې پرې پوه هم شي .
دبشرپه پوهه اونبوغ باندې دا ډيره لويه تعد ي ده چې دحقيقت په
لټون کښې په کارولويږي .څه شی چې له پوهې نه پکښې استفاده
کيږي داشياؤلږغونډې حقيقت پيژندل اوترينه خوند اخستل دي .

« اناتول فرانس»

شخصیت

موږغواړوچې خپل شخصیت له ځان سره هغه بل جهان ته هم یوسوله موږسره داعقیده موجوده ده چې که څوك ځان هلته ونهٔ پیژني هرسعادت چې ددهٔ پهٔ برخه وي پهٔ دهٔ پورې به څهٔ ربط نلري بلکه دبل چا مال به وي .

له دینه غافل یوچې زموږ شخصیت دلته پهٔ دغه جهان کښې هم محفوظ نه دی اوپهٔ ژوندانه کښې څوځوځله یورازاوبل راز کیږي .

زهٔ چې اوس له اتیا کالونه اوښتی یم له هغه شل کلن «موریس میترلینك » سره هیڅ شباهت نلرم بلکه هغه هیڅ نهٔ پیژنم.

همدارنګه له هغه لس کلن هلك سره هم مشابه نهٔ یم چې یوه شیبه هم پهٔ ځای نهٔ ؤناست اوتل به پهٔ لوبه مشغول ؤ.

ماته اوس هغه پردی اوبیګانه معلومیږي .

هرکله چې پهٔ دې نړۍ کښې زموږ شخصیت بدلیږي نوبیا ولې داانتظار لروچې هغه بل جهان ته به یې هم له ځان سره وړو .

«مترلینك »

بقــــاء

پسونه دطبیعت دسختیو په مقابل کښې مقاومت نشي کولی .

که انسان دغه نوع دخپل خوراك د پاره نه وای ساتلی اوس به یې نسل ورك وُ مګر اوس چې دغه حیوان په دنیا کښې ژوندی پاته دی څهٔ سعادت یې په برخه نه دی ځکه چې دوږلو او خوړلود پاره یې ساتلی دی.

هرحیوان اوهرېوټی چې دلته وینئ ، سر نوشت یې همدغه دی .

کاني او معدنیات هم دغه راز دي مګر زموږ عمر دومره نه دی چې د دوي تغیرووینو اوپهٔ بدبختۍ یې پوه شو.

«مترلینك»

کــــب

هغه کب چې یوازې ژوند کوي اوهغه کبان چې په یوه ځای کښې ګډ ژوند کوي په یوه اندازه پوهه لري مګر سره له دې ډیر کبان شته چې یوازې یوازې نهٔ اوسیږي.

موږ نهٔ پوهیږوچې د دوي داجتماع سبب څهٔ شی دی؟

ښایي چې دوي به دځینو ځناورو اوبلاکانوله داره اودځان ساتلود پاره یوځای شوي وي مګر همدغه ګډ ژوند اویوځای اوسیدل ددې سبب وګرځیده چې انسان یې ژرښکارکړي.

«مترلینك»

هغه چې دنيا ته رانغله

پهٔ ملياردونونطفې ضايع کيږي اوپهٔ دې باب کښې تاسې ډيرافراط کوئ.

ستاسوښځې ډيرې لږى نطفې قبلوي چې هغه پهٔ انسانانوبدليږي.

هغه نطفې چې ضايع کيږي اوڅهٔ ترينه نهٔ جوړيږي ستاسودخوابدۍ اوخپګان موجب نهٔ ګرځي .

تاسوته معلومه ده چې دغه په سلهاؤ زروملياردونونطفې چې پهٔ هره پيړۍ يانيمه پيړۍ کښې له دې جهانه ځي اوهيڅ ترينه نهٔ جوړيږي دانسانيت توان پهٔ کښې شته اوبالقوه انسانان ورته ويلى شومګر دوي ته هغه چانس نهٔ پيداکيږي چې موږ غوندې انسانان شي لکه چې موږ ته هغه چانس پهٔ لاس نه راځي چې دمشتري کره رانه جوړه شي او هغو-مره عمرولرو.

آيا دغه بالقوه انسانان دفکري او معنوي ژوند خاوندان وو اوکه نه؟ که نهٔ وو نوڅنګه ورته بالقوه انسانان ويلى شو ؟

اوس چې دوي مړه شو اوموږ غوندې نشو آيا ددنيا پهٔ اوضاعوکښې څهٔ تغييرراغۍ؟ ايا ددوي ځاى تش پاته شو اوهغه کارچې بايد دوي سرته رسولى واى سرته ونهٔ رسيده ؟

«مترلينك»

څنګه به یو؟

موږ غواړو چې په هغه بل عالم کښې هم خپل ځان وپیژنواو پوه شو چې ته «اسمیت » یې اوزه «موریس » یم مګر دانه ده معلومه چې هلته به خپل کوم شخصیت غوره کوو؟

ایاته به داغواړې چې دغه اوسنی شخصیت درسره وي که دزلمیتوب یاد کوچنیتوب د دورې شخصیت .

موږته داهم نه ده معلومه چې زموږدبدوکارونوسزابه زموږ کوم شخصیت ویني ؟هغه به دغه موریس وي چې اوس له اتیاکالونه اوښتی دی که هغه شل کلن موریس به وي چې بیل شخصیت یې درلود.

په رښتیا چې موږ تراوسه نه یوپوه شوي چې په څه صورت به دخدای حضورته وړاندې کیږو، سپین ږیري به یو که ځوانان او که ماشومان؟

«مترلینك»

ستاسوفکر

ستاسې فکر چې هرڅه وي تاسوهماغه یاست .

هیڅ امکان نلري چې څوك له خپل فکره لوی شي یادخپل فکر له حدودو څخه تجاوز وکړي.

«مترلینك»

كۀ طبابت ترقي وكړي

ښايي چې يوه ورځ طبابت دومره ترقي وكړي چې طبيبان دسړي زړۀ، سږي اونورزاړۀ له كاره وتلي شيان بدل كړي اودسرۀ كوپړې كېښې هم نورماغزه واچوي .

هركله چې زاړۀ ماغزه بدل شي نوطبعاً دغه حافظه هم نۀ پاته كيږي چې دتيرژوند پوهه او معلومات ، كينه اومينه يانورخاطرات پكښې ساتلي دي. چې داحافظه لاړه شي هغه شخصيت هم درومي چې له دغې حافظې سره ټينګ تعلق لري.

پۀ دغه صورت كښې بيا څوك خپل ځان نشي پيژندلی اوپۀ دې نۀ پوهيږي چې زۀ څوك يم ؟يعنې دده اوديوه مړي ترمنځ به څۀ فرق نۀ وي مګر څېره اوتنه به يې پۀ كوڅو اوبازاروكښې حركت كوي.

دازيان چې دمغزوله بدلون څخه سړي ته رسيږي دمرګ او مړينې له زيانه كم نۀ دی.

دغه جسد چې ورروسته تردې دلته اوهلته ګرځي هغه پخوانی سړی نه دی بلې څوك دی . هرتندر چې پۀ ده پريوزي پۀ هغه پخواني شخص پورې څۀ تعلق نلري بلكه پۀ يوه بل ناآشناسړي پورې ربط پيدا كوي.

«مترلينګ»

څهٔ غواړئ ؟

که پاك خدای له تاسونه پوښتنه وکړي چې څهٔ غواړئ ؟
تاسویه پهٔ جواب کښې څهٔ ووایاست ؟

آیا داسې ژوند به وغواړئ چې تل ترتله وي او هیڅ زړښت اوهیڅ راز بدبختي هیڅ تغیر پهٔ کښې نه وي.

دغسې ژوند خوعیناً دهغه غټ کاڼي حال ته ورته دی چې پهٔ ملیونو کاله پهٔ یوه ځای پروت وي او هیڅ تغییر اوتحول پکښې نه راځي.

زهٔ یقین لرم چې که تاسې دجاویداني عمرپهٔ حقیقت پوه شئ. هیڅکله به یې له خدایه ونهٔ غواړئ.

جاویداني سعادت هم دجاویداني عمرپهٔ شان دی یاپهٔ بل عبارت جاویداني بدبختي ده .

«مترلینك»

پوه اوناپوه

داچې پوه اوناپوه یودبل پهٔ ژبه نهٔ پوهیږي سبب یې دادی چې پوه پهٔ هغه شي بدلیږي چې دی پرې پوه شویدی.

دی هغه څهٔ ناپوه ته نشي ویلی چې ددهٔ پهٔ زړهٔ کښې ځای لري.

که تاسې یوه ورځ دجهان پهٔ اسراروپوه شئ پخپله به هماغه اسرار شئ اوماته به دخپل زړهٔ خبرې نشئ کولئ !

«مترلینك »

لیـونی

ماته وایي ته هم لیونی شوی یې لکه ځینې فیلسوفان چې په آخر عمر کښې لیونیان کیږي او چتیات وایي.

ښایي چې زه لیونتوب قبول کړم ځکه چې تراوسه پورې لادلیونتوب اوهوښیارۍ ترمینځ عقلاني تفاوت نه دی موجود مګرتاسوچې هوښیاران یاست فکر وکړئ چې څه وایئ ؟

«مترلینك»

مـرګ

که مرګ په دنیا کښې نه وای هیچابه د ژوندانه درانه بارته غاړه نه وای ایښې همدغه دمرګ ویره ده چې موږ ژوند کوو او ددغه ډارپه وجه ترزړښته پورې د ژوندانه پیتې په اوږوړو.

«مترلینك»

روح

که له مانه پوښتنه وکړئ چې روح څه شی دی؟

زه تاسوته څه ځواب نشم ویلی مګرله تاسونه به پوښتنه وکړم چې جسم څه شی دی؟ هرکله که موږ جسم یا «ماده» وپیژنو دروح په پیژندلو به هم بریالي شو مګر اوس چې یو هم نه پیژنوباید په دې باندې ځان خوشحاله کړو چې روح د جسم حرکت دی او جسم د روح (شکل اوصورت) دی.

«مترلینك »

افـلاطون

که دیونان افلاطون څهٔ د پاسه دوه زره کاله پس موږ ته راشي موږبه کومه موضوع ده ته وړاندی کړو چې دده دتوجه وړوي اودی څهٔ قدرته حیران کړي.

پهٔ اخلاقي ،اجتماعي اوسیاسي لحاظ که موږ مریتوب لغوه کړیدی خوځو ډوله بل رازغلامي پیدا شویده چې هغه ځای یې ډك کړیدی موږ کوم نوی شی نلرو چې هغه ته یې وړاندی کړو.

زموږ سیاسي ، اجتماعي او اخلاقي دروغ دهغه د پاره کوم نوی مضمون نه دی او اوسنی سلوك هغه ته څهٔ نویتوب نه لري.

پهٔ فزیك ،شیمی ، ژوند پیژندنه ، طبابت او جراحی کښې چې څهٔ کشفیات شویدي پهٔ اول کښې به دی پهٔ تعجب کښې واچوي مګر ددې لامله چې هغه ډیر موشګاف او ځیر کیدونکی دی ډیرژربه پوه شي چې زموږ کشفیاتودروح دپاره کومه نوې غذا نه ده پیداکړې اوداسراروله مخې پرده نه ده پورته شوې .

څهٔ شی چې دهغه پوره توجه ځانته راګرځولی شي هغه بې سیمه موجونه دي چې پهٔ یوه شیبه کښې هرځای ته غز رسوي ،ممکنه ده چې دغه شی ددهٔ ارتباط له هغو اسراروسره پیداکړي چې پهٔ مبهم ډول یې پخپلو کتابونو کښې ورته اشاره کړیده .

پهٔ هرحال کوم دتوجه وړشی چې پهٔ دوه زره کالو کښې موږکشف کړیدی همدغه دی چې دعلت پهٔ ادراك یې لانه یومؤفق شوي اودانه ده معلومه چې دوه زره کاله وروسته به دتوجه وړڅهٔ شی کشف کړو.

« مترلینك »

زموږپوهه

موږ دفولادوپهٔ یوه تړلې خونه کښې ژوند کووچې دوه وړوکي سوري لري اوبس .

له یوه سوري نه لږغوندې رڼا راځي اوله بل نه لږ غوندې اواز راننوزي موږله همدغودووسوريوڅخه دجهان اوضاع معلوموو او همدغه وجه ده چې بې له رڼا اوبې له غږه پهٔ نور څهٔ نهٔ پوهیږو .

«مترلینك»

بدې خــبرې

بدې اوناوړه خبرې چې زیان اوضررلري ډیرې ژر خپریږي ښې او حسابي خبرې چې فایده پکښې وي ژرنهٔ خپریږي .

هو! بدې اوناکاره خبرې لکه تلونکې او خپریدونکې ناروغي له یوه نه بل ته اوله بل نه بل ته ځي .

ښې خبرې لکه صحت او روغتیا له یوه نه بل ته نه درومي.

«مترلینك»

انساني سلوك

انسان باید هغه مینه چې له نورو سره یې کوي له ډیر لوړځایه واخلي اوپهٔ ډیرلوړهمت له نوروسره وچلیږي .

ترڅوچې ممکنه ده چې خلکوته دعشق پهٔ نظروګوري نهٔ ښایي چې دخپل ترحم اوشفقت سیوری پهٔ چاباندې وغوړځوي .

ترڅوچې دعدالت له مخې چاته څهٔ ورکولی شي نهٔ ښایي چې داحسان له مخې چاته څهٔ وبخښي .

ترڅوچې دچااحترام کولی شي نهٔ ښایي چې دهغه دلجویي اودلداري وکړي

« مترلینك »

انساني کمال

هغه لوی کمال چې دتحول او تکامل پهٔ لاره کښې د ژوند یو شیانو پهٔ برخه رسیدلی دی قلبي عواطف دي چې پهٔ انسان کښې لیده شي.که څوك غواړي چې له حیواناتونه لرې وي باید دغه عواطف چې رحم، مروت ، کرم ، شجاعت اونوعه پرستي ده پهٔ ځان کښې وروزي.

«داروین»

دفکر روزنه

څهٔ شی دی چې پهٔ بشر کښې ژوړ فکرونه روزي ؟

علم اوپوهه ، نهٔ ده ، کارنهٔ دی ، دعواطفو اواحساساتو هیجان هم نهٔ دی یوازې رنځ او مشقت دی چې دانسان پهٔ فکر کښې ژور والی پیدا کوي اوښایي چې دهمدی لامله پهٔ دنیاکښې غمونه اورنځونه ډیر شوي وي.   «هیز»

ښکليتوب

کله چې ښکليتوب د دعوې د پاره راولاړشي دهرناطق ژبه کلي کيږي.

« شکسپير »

ښايست

ښايست هغه ميلمه دی چې پهٔ هرکور کښې قدراو عزت لري.

«گوته»

سياست مدار

که يوسياستمدارجنايت وکړي ښايي چې عفوه شي مگر که دخبط مرتکب شي نودعفوی وړنهٔ دی.

«بيسمارك»

غولول

ټول تريوه وخته غوليږي ځينې دهميشه د پاره هم غولولی شي مگرټول دهميشه دپاره نه غوليږي.

« اِهام لينکلن »

فکر پهٔ شعر کښې

فکر باید پهٔ شعر کښې داسې پټ وي لکه غذايي خاصيت چې پهٔ ميوه کښې پټ دی .ميوه هم غذاده مګر لذيذه چې دخوړلو پهٔ وخت کښې بې له لذته دبل شي احساس نهٔ کوو. خوبدن ترينه غذايي ماده اخلي او دغه غير محسوسه غذا پهٔ لذت کښې پټه ده .

«پل والري»

بدبختي اوشعر

د بدې ورځې خاوندان دمصيبت اوناکامۍ پهٔ وخت کښې شعرته مخه کوي او ځهٔ چې دوي له رنځ او غم نه زده کړي وي پهٔ اشعارو کښې يې نوروته وړاندې کوي.

«شللی»

عشق او سعادت

هغه څوك ډير نيکبخت دی چې خدای ورته داسې زړهٔ ورکړيدی چې دعشق او سوزوګدازلايق دی .

چاچې دعالم اوضاع اودانسان زړهٔ دعشق پهٔ دوه مخيزه هنداره کښې نهٔ دی ليدلی هغه هيڅ حقيقت نه دی ليدلی اوپهٔ هيڅ نهٔ دی پوه شوی.

«هوګو»

پوهه او عشق

پوهه دعقل په غیز کښې پرورش نهٔ مومي بلکه دعشق پهٔ لمن کښې وده کوي دپوهې نیالګی باید دعشق پهٔ ګلدان کښې وکرل شي اوداحساساتو پهٔ اوبو آبیاری شي.

«مترلینګ»

ښوونځی

دعلم اوپوهې هرښوونځی چې پرانیستل کیږي د زندان دروازه تړل کیږي. «هوګو»

دفکر پانګه

دفکر اوپوهې ټوله پانګه باید یوه روحي او اخلاقي عظمت ته تسلیم شي.

«مترلینګ»

معرفت

معرفت هغه شی دی چې وروسته دهرڅهٔ له لوستلو او دهرڅهٔ له هیرولونه پهٔ دماغ کښې پاته کیږي.

«ادوارد هریو»

علم او علماء

علم له خطاڅخه خلاص دی مګر علماء تل پهٔ خطا کښې وي .

«اناتول فرانس»

ځان ښودل

یاځان هغسې وښیه چې یې یاهغه شان اوسه چې ځان ښیې!

«بایزید بسطامی»

دښهٔ کار علت

که زموږ دښوکارونو علت او سبب څرګند شي ډېر کسان به پخپلو ښوکارونوخپراوخجل شي.

«ریواردل»

تاج او قلم

ترڅوچه د ادب قلم زمانهٔ لاس کښې دی هیڅکله به ونهٔ وایم چې ولې مې شاهي تاج پهٔ سربانديې نشته .

«ولتر»

مطبوعات او تاریخ

مطبوعات داوسني تاریخ اساس او بنیاد دی موږ باید خپل تاریخ مشوش نکړو. څوك چې دمطبوعاتو ازادي محدودوي دوطن او ملت تاریخ ته زیان رسوي.

«پوانکاره»

حکومت او روزنامه

که له مانه پوښتنه وکړي چې په وطن کښې بې روزنامې حکومت وي که بې حکومته روزنامه؟ زه به هرګوره دوهمه خبره غوره کړم .

«جفر سن »

دځان سعادت

که یوازې خپل سعادت وغواړو څهٔ ګرانه خبره نهٔ ده مګر موږغواړوچې له نورونه زیات مسعود شو اوداکارډیر مشکل دی ځکه چې نور هغو مره مسعودنهٔ دي لکه چې موږ یې تصورکوو.

«منتسکوی»

ځان مسعود ګڼل

یوازې داکافي نهٔ ده چې دسعادت خاوندان شو بلکه پهٔ دې پوهیدل پهٔ کاردي چې موږ دسعادت خاوندان یو .

«مترلینك»

اجباراواختیار

څومره چې دوجود مرتبه او درجه لوړیږي هغو مره اجبار کمیږي او اختیار زیاتیږي. همدغه سبب دی چې دکاڼي مجبوریت له بوټي اونیالګي نه زیات دی او حیوانات له نباتاتونه هم زیات اختیارلري انسان بیا له حیوان څخه هم پورته دی او ډیر اختیار لري .

«بوترو»

عقل اوزړهٔ

عقل د زړهٔ پهٔ خوښه کارکوي اوزړهٔ ته ګوري هغه څهٔ چې زړهٔ یې نهٔ غواړي عقل پکښې لاره نشي پیدا کولای یعنې زړه پهٔ سربانديې حکومت کوي اوسرپهٔ زړهٔ حاکمیت نلري.

«شوپنهاور»

کینه او مینه

کینه او مینه دنفسي احوالو او کیفیاتوله اختلافه پیدا کیږي اوپهٔ عقل پورې څهٔ اړه نلري.

«شوپنهاور»

احتمالي مصیبت

هرڅهٔ پخواله وخته پهٔ نظر کښې نیول او لرې کتل ښهٔ کاردی مګر دسباورځې پهٔ احتمالي مصیبت نن غمجن کیدل ښهٔ کار نهٔ دی.

له دینه چې پهٔ هواکښې ځانته زندان جوړوو ولې یوښهٔ قصرنه جوړوو. «۰»

لیاقت لرل

لیاقت لرل اوکوم ځای ته نه رسیدل له بې لیاقته رسیدلو نه ښهٔ وي.

«۰»

شهامت

که بتان مات کړې کوم سترکار دې نهٔ دی کړی.

حقیقي شهامت دادی چې پخپل ځان کښې دبت پرستۍ خوی ورک کړې .

«نیچې»

لوی خلك

لوی خلك لکه سيندونه خپل هدف ته بې لارې درومي او د دوي شهامت همدغه دی چې له ګرانو اوپرپيچه لاروڅخه نهٔ ډاريږي .

«نيچی»

اجتماع

پهٔ اجتماع کې داخل شه ! ځکه چې پهٔ جمعيت کښې سړی صيقل کيږي او ټينګيږي . يوازيتوب سړی ملايم کوي اوفاسد وي يې.

«نيچی»

دجنګ اساس

دغليم غولول دجنګ اساس دی ځکه زما هغه پټه زغره چې ماغوستې ده دګيدړپوټکی دی.

«نيچی»

نجيبه غريزه

هغه غريزه چې له ټولو غرايزونه نجيبه ده نجابت يې پهٔ ډير احتياط زياتوه يعنې پهٔ هرکيلو محبت چې له نوروسره يې لرې يوګرام نفرت له ځان سره زيات کړه .

«نيچی»

شهرت اوشرافت

که پهٔ افتخار او شهرت پسې ګرځې نو زماپندمهٔ هیروه ! هغه دا چې له شرافت نه لاس واخله ! .

«نیچه»

هدیه قبلول

زهٔ دهغه چاله خوشبختی نه خبر نه یم چې دخلکوله لاسه هدیه قبلوي ځکه چې له ماسره داعقیده موجوده ده چې له هدیې قبلولونه غلامېنهٔ ده .

«نیچه»

هیرول

هرڅهٔ هیر کړه هرڅهٔ هیر کړه هیرول ډیرلوی هنر دی!
هغه دروند بارچې له تاسره دی له ځانه وغور ځوه .
که غواړې چې والوزې که آرزو لرې چې له لوړواوهسکوڅو کوسره آشناشې درانه اوسنګین شیان سیندته وغور ځوه .
دغه دی سیند هله ژرشه خپل ځان سیندته وغورځوه دهیرولوهنرډیرلوی هنردی .

«نیچه»

ځان غوښتنه

خود خواهي او ځان غوښتنه پهٔ مطلق ډول له ژوند سره موافقت نهٔ کوي .

يوازې ځان غوښتل پهٔ حقيقت کښې ځان محدود کول اوله ځانه ځهٔ کمول دي .

که جود اوفيض نهٔ وي ژوند نشته.

پهٔ حقيقت کښې بشپړه اوکامله خود خواهي پهٔ پوره غير خواهۍ کښې پټه ده او اخلاق هيڅکله انفرادي کيدلی نشي.

«ژان ماری کويو»

مکررات

پهٔ دغو ګڼو ليکنو کښې چې علم اوٍ پوهه ډيره زياته ښيي ځهٔ وينئ ؟

سترګې وغړوئ اوښهٔ وګورئ چې غير له مکرراتونه نورڅه وينئ ؟

آيا داټولې خبرې چې پهٔ يوقسم موضوعاتوکښې اورئ بې دسبک اوانشاء له تنوع اوبې دشواهدو او مثالونوله رنګينۍ يادچاپ له ښکليتوبه نورڅهٔ لري؟

د دې خبروحقيقي تأثير ،عمق او ارزښت همدغه دی چې پهٔ راز راز پيرايو کښې بيا بيا ويل کيږي اوله يوه مخه پهٔ بل مخ اوړي.

نوپهٔ دغه ظاهري ثروت کې فقراولوزه پټه ده اوپهٔ دغه رو ژه کښې دمړښت احساس کيږي.

«بيکن»

نیــــکي

پهٔ سترګوکښې دلیدلوقوه یوازې نهٔ ده کافي.

که زموږ سترګې بیناهم وي اوپهٔ اشیاؤ کښې رنګونه هم موجود وي بیاهم رڼا ته محتاج یواوپهٔ تورتم کې څهٔ نشو لیدلی.

همدغه رڼا ده چې دلیدلوقوه له اشیاؤسره مربوطوي اوددې باعث ګرځي چې موږ څهٔ ووینو.

لمر پخپله دلیدوقوه نهٔ ده دلیدووسیله ده دهمدغې وسیلې له برکته موږ دبینایي احساس کوو.

تهٔ پهٔ دې پوه شه ! چې لمر دنیکۍ ثمره ده اوله نیکۍ سره شباهت لري.

هماغه نسبت چې پهٔ لیدلي جهان کښې یې دبینایي قوت له لیدلوشیانوسره لري دا دراك پهٔ جهان کښې یې دفهم قوه هم له هغو شیانو سره لري چې دپوهیدلو وړ دي.

څنګه چې پهٔ تیاره کښې څهٔ نهٔ لیدل کیږي او سترګې رڼا ته اړې دي روح هم هغه څهٔ نهٔ ویني چې دحقیقت رڼا پرې نهٔ وي پریوتې .څهٔ شی چې دمعرفت وړشیان پهٔ حقیقت پورې مربوطوي او روح ته دپوهیدواستعداد ورکوي دنیکۍ تصوردی چې دعلم او حقیقت علت بلل کیږي. انسان حق لري چې پهٔ لیدلي دنیا کښې رڼا اودلیدلوقوه له لمرسره مشابه وګڼي مګر که لمریې ګڼي نولویه اشتباه کوي .همدارنګه د ادراك پهٔ عالم کښې انسان حق لري چې علم او حقیقت دنیکۍ نظیروګڼي مګر که عین نیکي یې ګڼي داهم اشتباه ده ځکه چې دنیکۍ مقام له دینه ډیر پورته دی.

لمرلیدل شووشیانوته یوازې دلیدل کیدو قابلیت نهٔ بخښي بلکه پهٔ پیدایښت او نشو ونما کښې یې هم تاثیرلري او غذا ورکوي.همدغه شان دپوهیدلوړشیان له نیکۍ نه یوازې همدغه استفاده نهٔ کوي چې د پوهیدلو وړو ګرځي بلکه پهٔ ماهیت او پیدایښت کښې یې هم دخل لري.

«افلاطون»

دطبیعت قوانین

دطبیعت قوانین واجب اوضروري نهٔ دي.

دجهان اصل او اساس تغیراوحرکت دی هرکله چې دغه تغییر مکررشي نوعادت وګرځي اودقانون نوم پیدا کړي.

دیوه خوړ اوبهٔ پهٔ اول کښې یوه معینه مجرانلري اودخپل جریان پهٔ وسیله ځانته لاره او مجرا پیدا کوي وروسته بیا دغه مجرا داوبو دسیراوحرکت قاعده او قانون بلل کیږي.

ډیر امکان لرئ چې دغه مجرابدله شي اویوه بله مجرا ورته پیدا شي.

پهٔ همدغه لحاظ دطبیعت چارې دیوه معین اوضروري قانون تابع نشو ګڼلی

«بونرو»

انساني تکليف

ښهٔ نيت او نيکه اراده دخير اونيکۍ مبدأده .

نيکه اراده اوښهٔ نيت دادی چې انسان ځپل تکليف وپيژني اوپيروی يې وکړي.

تکليف بايد خاص دتکليف د پاره پهٔ ځای کړشي يعنې دګټې او زيان لحاظ پهٔ کښې نهٔ وي.

تکليف هغه عمل دی چې ديوې کلي قاعدې دمتابعت د پاره وي او محض دقانون پهٔ احترام اجرا شي.

هغه څوک چې يو کار دقانون د پاره کوي او هغه چې کارېې له قانون سره موافق وي يوړازنهٔ دی.

د دوهم سړي عمل ته مشروع ويلی شو مګرخيراواخلاقي عمل ورته نشو ويلی.

د دې د پاره چې ديوه سړي کار اخلاقي ارزښت پيداکړي يوازې داکافي نهٔ ده چې عمل يې له تکليف سره موافق وي بلکه دا لازمه ده چې دتکليف د پاره وي .

ډير امکان لري چې يو کار ښهٔ وي مګر اخلاقي نهٔ وي لکه ديوه سوداګر صداقت او راستي چې دتجارتي منفعت او اعتبار پخولو د پاره وي نهٔ دتکليف د پاره .

دځان ساتنه له تکليف سره موافق کار دی مګرد دې لامله چې طبيعت ورته ميلان لري اخلاقي عمل ورته نشوويلی .

هغه څوک چې ډير زړهٔ سواندی وي او درقت پهٔ وجه له چاسره احسان کوي ښهٔ کوي مګر اخلاقي عمل نه اجرا کوي که همدغه سړی له خلقونه جفا ويني زړهٔ به يې سخت شي اوله احسانه په لاس واخلي مګر که څوک له خلکونه جفا ګانې ويني اودتکليف پهٔ ځای کولو د پاره احسان کوي هغه يواخلاقي عمل اجرا کوي.

«کانت »

ژوند

ژوند زمایهٔ نظرکښې غو ښتل دي اوهره غو ښتنه له یوه احتیا ج یامحرومیت څخه پیداکیږي یعنې له غم او درد څخه.

که دیوه سړي هره آرزو پهٔ آسانه او سمدلاسه حاصله شي کسالت ورته پیدا کیږي چې له رنځ او غم نه لوی مصیبت دی.

دانسان ژوند همیشه دغم او کسالت ترمینځ واقع دی.

سړی چې هرڅومره له غم څخه لرې شي هغومره کسالت ته نزدې شي پهٔ هره اندازه چې موږ له کسالت نه ځان وساتوپهٔ هماغه اندازه له غم سره قرابت پیدا کوو.

دادوه آفتونه یودبل ضد دي که انسان له یوه څخه خلاص شي دبل پهٔ منګولو کښې لویږي .

څنګه چې غم او رنځ له احتیاج او محرومیت څخه پیدا کیږي کسالت له راحت او رفاهیت څخه پیدا کیږي .

هرچیرته خواران او غریبان له احتیاج اومحرومیت سره پهٔ جګړه اخته دي او بډایان له کسالت سره پهٔ مجادله کښې دي.

همدغه کسالت دی چې دعیش او راحت خاوندان یې پهٔ ښکار او قمار پهٔ افیونو اونورو نشومشغول کړي او مجبور کړیدي یایې د دوي مخه تزییناتو اوتجمل ته ګرځولې ده .

دانسان استعداد او قوت دا غواړي چې احتیاج اومحرومیت لرې کړي او د ژوند پهٔ جګړه کښې پهٔ کار ولویږي نوکله چې احتیاج او محرومیت

له مینځه لاړشي او په دغه مبارزه کښې معطلي راشي دغه عاطل قوت پخپله یو مونږ پیښی شي او انسان مجبور کاندي چې بیهوده یې صرف کړي اوله کسالت څخه ځان وژغوري.

«کرلوس» دبدایانو بدبختي داسې بیانوي:

«یوددې د پاره چې له کسالت نه وتښتي خپله ښایسته ماڼۍ پریږدي اوپه تفریح پسې یوه خوااوبله خوامنډې وهي. بل په ډیره بیړه له خپلې ښځې او اولادونو څخه چیرته لرې درومي مګر مقصد ته نه رسیږي اوبیرته له هماغه دښمن یعنې کسالت سره بیا کورته راځي اوچاره ترینه ورکه وي ».

«شوپنهاور»

هیرول

هغه څوک چې څه نشي هیرولی ښه سړی نه دی.

څوک چې همیشه دبل دملامتۍ خاطره له ځان سره ساتي دښه زړه خاوند نه دی .

(.)

حکمت او سعادت

ارسطو وايي : حکيم او عاقل هغه څوك دی چې خپل غمونه او دردونه لږ کړي نه داچې په ډير ولذتونوپسې هڅه وکړي.

زهٔ هم دحکمت ډيره ټينګه او قوي پايه همدغه ګڼم چې سړی له غمونو او دردونوڅخه وتښتي نه دا چې پهٔ لذت پسې منډه واخلي .

يعنې سعادت پهٔ هغه ګريز(تيښته) کښې دی نه پهٔ دغه شتاب (هڅه) کښې.

هغه کسان ډير غوليدلی دي چې ارزو ګانوته رسيدل سعادت ګڼي ځکه چې له آرزو ګانوسره وداع کول اوبې نيازۍته رسيدل سعادت دی.

هرڅومره چې دخواهشاتوتله سپکه وي انسان هماغومره سعادت ته نژدی وي.

که حقيقت ته وګوروېوروغ او جوړ فقيرله يوه رنځور غاړي بهايی څخه ډير نيکبخته دی.

سقراط وايي : ډير کسان دي چې نه جواهرلري نه سرهٔ اوسپين نه يې ډيربنهٔ لباس پهٔ غاړه کښې شته نه پهٔ لوړ ومانيو اوښوقصرونوکښې استوګنه لري مګر سره له دې له بهايانونه خوشحاله ژوند کوي.

شکسپيروايی : ځينې کسان **لکه** توتيان داسې دی چې دخندا يوه وړه منظره ووينې خوله يې له خندانه نهٔ راټوليږي .

ځينې نورداسې غمجن دي چې هيڅ رازمسخرې اودخندا ننداری يې نشي خندولی.

دا زموږ خپل خوی اوطبيعت دی چې زموږ د ژوند او سعادت اساس ګڼل کيږي.

موږ بايد دسعادت تومنه پهٔ ځان کښې ولټوو اوپهٔ دې پوه شو چې

دهر چا نیکبختي پخپله پهٔ ده پورې مربوطه ده .

پهٔ ځان باندې اتکاء اونوروته نهٔ متوسل کیده ، له ډیر وقیدونو او احتیاجاتوڅخه ځان خلاصول اوخپله آزادي زیاتول سعادت دي.

هغه څوك چې پهٔ باطن کښې غني دی له خارجي جهان څخه یوه منفي هدیه غواړي اوبس چې هغه فراغت دی .

دهغه مهمه آرزو داده چې له خلقونه لرې اوپهٔ څنګ وي چې پهٔ دغه وسیله له ځانه استفاده وکړی شي.

لوی خلك له هرڅهٔ نه فراغت خوښوي اوخپلې آزادۍ ته ډیره توجه لري یعنې همدغه شی سعادت ګڼي .

ارسطووایی: سعادت پهٔ فراغت اوازادۍ کښې دی.

سقراط هم آزادي او فراغت سترنعمت ګڼلی دی.

څومره چې دیوه سړي فکري او عقلي پانګه زیاتیږي هغومره یې تعلق له دنیانه او ددنیا له خلکو څخه کمیږي .

هغه بیا خپل سعادت د دنیا پهٔ نعمتونوکښې نهٔ لټوي بلکه له معنوي لذتونو څخه خوند اخلي او حقیقي سعادت ته رسیږي .

«شوپنهاور»

انشاء

دهرلیکونکي انشاء دهغه دفکر آیینه ده .

که غواړئ چې دیوه لیکونکي حقیقي ارزښت ځانته معلوم کړئ دیته مه ګورئ چې دهٔ څهٔ موضوع کښنې فکر کړیدی یا د ده دفکرمحصول څهٔ شی دی .

دیوه مؤلف او لیکونکي دمقام پیژندلود پاره همدغه کافي ده چې موږ پوه شوچې دهٔ څهٔ رازفکر کړیدی او دفکر کولو طرزیې څنګه دی؟

دهرچا دفکر طرزاو طریقه دهغه پهٔ انشاء کښې معلومیزي.

دهرلیکونکي انشاء لکه خمیره داسې ده چې مختلف شکلونه اوصورتونه قبلوي مګرداصورتونه که هرڅومره مختلف وي بیاهم خمیره یوه ده .

«شوپنهاور»

مطالعه او تفکر

څنګه چې ډیره زیاته مطالعه فکروسعت او «ودې »ته نهٔ پریږدي ډیرلیکل او ډیر لوستل هم دحقایقو دمعرفت مخه نیسي.

د دنیا ډیره لویه کتابخانه چې بې نظمه اوبې ترتیبه وي هغه ارزښت نهٔ لري چې یوه کوچنۍ منظمه کتابخانه یې لري.

همدغه رازډیره زیاته پوهه چې پهٔ ذهن اودماغ کښې ښهٔ هضم شوې نهٔ وي له هغو لږو معلوماتونه لږ قیمت لري چې پهٔ جزئیاتوکښې یې ډیر غوراو دقت نهٔ وَي شوی.

پهٔ حقایقو باندې سړی هغه وخت پوهیدلی شي چې دعلیت پهٔ قانون پوه شي اوپهٔ جزئیاتوکښې مطالعه ولري .

څنګه چې انسان مطالعې ته ضرورت لري تفکر ته یې هم لري مطالعه او تفکر دانسان پهٔ ذهن کښې دوه متضاد تأثیرونه لري چې که یوزیات شي هغه بل کمیږي.

مطالعه دسړي ذهن دهغو افکارواوعقایدو له تأثیرلاندې راولي چې ممکنه ده دانسان له ذاتي احتیاجاتوسره مخالفت ولري.

آزاد تفکر یعنې دهغه طبعي سیر اوحرکت تعقیب چې محیط او ضروري مسایل یې دانسان پهٔ ذهن کښې پیداکوي دمطالعې پهٔ شان څهٔ خاص شی پهٔ ذهن کښې موجودنه وي بلکه دفکر کولوتومنه ذهن ته سپاري همدغه سبب دی چې ډیره زیاته مطالعه دشخصي فکر د پرورش مخه نیسي او سړی څهٔ قدر سطحي اوناپوهه کوي.

علماء اوپوهان هماغه کسان دي چې ډیرکتابونه یې لوستي دي مګر

نوابغ اودفکرخاوندان چې دانساني مدنيت لارښودونکي دي اودبشريت قافله دترقۍخواته بيايي هغه کسان دي چې دجهان پهٔ کتاب کښې يې غور کړيدی اودنوروپهٔ خبروکښې يې خپل فکرنه دی بايللی.

«شوپنهاور»

خوی اوخصلت

د انسان خوی هيڅکله تغييرنهٔ کوي هرسړی پهٔ زلميتوب او زړښت کې هماغه دی چې پهٔ کوچنيتوب کښې و.

د ده ډير لوی هنر دادی چې کله کله فريبنده (غولوونکی) صورت اختيار وي او دافسون نقاب پخپل مخ غوړوي.

که غواړئ چې دغه حقيقت دتجربې له مخې څانته معلوم کړئ نودهغه اشنا او ملګري پهٔ حرکاتو او رفتار کښې ښهٔ دقت وکړئ چې ډير کلونه ترينه بيل شوی ياست وروسته له دغه غور اودقت څخه به داومنئ چې دده خوی اوخصلت هيڅ تغير نه دی کړی او هماغه شی دی چې دمخه ؤ.

ځينی کسان پهٔ ظاهره انکار کوي او داخبره نهٔ مني مګرپهٔ باطن کښې پوره باور لري چې دانسان خوی اوخصلت تغيير نه قبلوي.

همدغه سبب دی چې څوك له چانه څهٔ تکي برګي ويني پهٔ هغه باندې بيا اعتمادنهٔ کوي.

که څوك د چاپهٔ نظر يوځل ښهٔ ورغی دهغه په باب هم خپله نظريه نهٔ بدلوي.

د انسان خوی اوخصلت فطري شی دی او همدغه يې دلوړوالي معياردی که څوك دفطرت پهٔ لحاظ لوی نهٔ وي نو واړه اشخاص پهٔ مصنوعي وسايلونهٔ لويېږي.

«شوپنهاور»

دوستانه مناسبت

سړی دځوانۍ په وخت کښې دافکرکوي چې دانسانانو مناسبات په یوه بنه اساس اوپه حقیقي اصولوولاړدي مګر کله چې دژوندانه یوځه مراحل طی کړي نوبیا پوه شي چې بشري مناسبات بې له شخصي ګټې په بل شي نه دي ولاړ.

هرڅوك چې ډیر مال لري اودلوړمقام خاوند دی هغه په خلکو کښې محبوب او محترم دی. هغه بل چې دښه نیت اوښواحساساتوخاوند دی مګر په دوستۍ کښې یې ځه ګټه نشته څوك ورسره مینه نه لري.

هغه دوستي اوهغه مینه چې شخصي ګټه اوپټ مقاصد په کښې نه وي دلته ډیره لږه ده اوله لږو خلکو سره ده.

«شوپنهاور»

بدي اوضرر

څومره چې لوړ اوعالي مبادي په یوه بد سړي کښې فاسد شویدی.

په ځناور وکښې هغومره نه دي فاسد بدي په هغه شي کښې لږه ده چې د ابتکارمبدأپه کښې نشته ذکأ چې دابتکار مبدأده بدي زیاتوي او ضرریې ډیروي دیوه ظالم انسان ضرر زرځله دیوه مضر حیوان له ضررنه زیات دی لکه چې دیوه جماد ضررله حیوان نه لږدی او ظالم له ظلم نه ډیر بد دی.

«ارسطو»

لویه اشتباه

څوک چې دافکر کوي چې پوهه اوفضیلت دسړي قیمت او مقام په جامعه کښې لوړوي ډیره لویه اشتباه کوي ځکه چې دغه شی بالعکس کینه اودښمني پیداکوي نه مینه اومحبت.

دعلم اوفضل اظهاربل شی نه دی دنورودناداني تأئید دی څنګه چې ثروت او مقام دسړي قیمت په جامعه کښې لوړوي علم او عقل د نورودکینې اونفرت موجب ګرځي.

پوهان اوهوښیاران دخلکومینه اومحبت نشي جلبولی بلکه بدبیني او تمسخر ځانته جلبوي . «شوپنهاور»

افتخار

هغه افتخار چې لکه دځیړۍ ونه په ډیر وخت کښې وده کوي او غځیږي دوام اوپایښت یې هم ډیروي .

هغه بل افتخارچې لکه د پسرلي بوټی ژرپیدا کیږي او ژر لوئیږي له یوه فصل نه زیات دوام نه لري او ډیر ژرله مینځه ځي .

دهنر خاوند چې له ابدیت نه هرڅومره زیاته استفاده وکړي یعنې په ټول انسانیت پورې تعلق ولري هماغو مره له خپل عصر څخه پردی وي داځکه چې دهغه اثر دهغه په عصر پورې اختصاص نه لري بلکه دبشر دتاریخ یو جزء وي دهمدې لامله معاصرین ورته ښه نه ګوري بلکه با لعکس په هغو کتابونوپسې هڅه کوي چې ورځني مسایل په کښې وي.

«شوپنهاور»

غضب او شهوت

هغه بې اعتدالي چې په غضب کښې وي له هغې بې اعتدالۍ نه ښه ده چې په شهوت کښې وي يعنې دغضبي قوې افراط دشهواني قوې له افراط څخه ښه دی .

قهر او غضب دعقل غږ پوره نشي اوريدلی او داسې مثال لري لکه چې يونوکر دخپل بادار امر لږغوندې واوري او دتعميل د پاره منډه واخلي يعنې امرته ترآخره غوږ کښينږدي او په کارپسې وځغلي مگرشهوت دعقل ياحس په يوه اشاره دخوند او لذت په لورې هڅه کوي او امرته هيڅ نه گوري.

دغضب خاوند مکار نه دی او غضب هم مکر جن نه دی.

مگرله شهوت سره ترلی دی اودشهوت کار دی.

همدغه سبب دی چې دغضب په ډير والي کښې دومره رسوايي نشته لکه چې دشهوت په ډير والي کښې شته .

«ارسطو»

دوستي

دوستي یوازې یوضروري امرنه دی بلکه یوه ډیره شریفه اوآبرومنده عاطفه هم ده .

ځینی وایي چې دوستي یو ډول مشابهت دی اوهماغه اشخاص یودبل دوستان وي چې یوله بله مشابهت لري دهمدې لامله بازله بازسره او کوتره لهٔ کوترې سره الوزي.

ځینې نورېهٔ دې عقیده دي چې که دوه تنه یوکاراویوه پیشه لري نوهغه هیڅکله نشي دوستان کیدلی.

څوک چې دفطرت پهٔ قوانینو استناد کوي لکه (اورېپیدس).

هغه وایي : دوچې ځمکې باران خوښ دی اوباراني وریځې داغواړی چې پهٔ ځمکه باران واوروي.

هراکلیتس پهٔ دې فکر دی چې ضدیت دنزدې کید وموجب دی اوډیرښهٔ موافقتونه له مخالفتونوڅخه پیدا دي.

داخبرې به پریږدواودابه ووایوچې د دوستۍ موضوع څهٔ شی دی؟ خیرکه لذت که منفعت ؟

هغه کسان حقیقي دوستان نهٔ دي چې دمنفعت د پاره دوستي کوي اوپهٔ ګټه مین دي. د دوی دوستي به ترهماغه وخته وي چې یوله بله ګټه کوي اودګټې امیدموجود وي.

دچادوستي چې پهٔ لذت بناده اوپهٔ خوند پسې ګرځي هغه هم له حقیقي دوستۍ نه خبرنهٔ دي دهغه دوستي هم بې بنیاده ده ځکه چې لذت هم لکه منفعت بې ثباته دی او ژر ژر بدلیږي.

پهٔ دې دواړودوستيوکښې دوست با لذات مقصودنه دی بلکه لذت يامنفعت اصلي مقصد دی.

پوره اوحقيقي دوستي هغه ده چې دښوخلکو ترمنځ پيداکيږي اوپهٔ ښهٔ والي بناده .

هغه خلك چې دخير حاوندان دي او دبل خير غواړي مينه يې يوله بله ذاتي اوحقيقي ده.

. دا دوستي پهٔ خير اوفضيلت بناده اوپايه يې ډيره ټينګه ده .

دوست هغه دی چې د دوست خير غواړي اوخير وررسوي.

پهٔ دوستۍ کښې داشرط دی چې يوله بله له عواطفو ډك احساسات ولري اودا احساسات اوعواطف دواړوخواوته معلوم وي .

پهٔ دوستۍ کښې آميزش اوالفت ناسته ولاړه ضروري ده.

دوستي دمساوات پهٔ اساس ټينګيږي چې هر يودبل حق اداکړي اوهريودبل محب وی.

ډير خلك دا غواړي چې دنوروموحبوب شي او پخپله دهيچامحب نهٔ وي پهٔ همدغه وجه خپل متملقين پهٔ ځان راغونډوي مګردوستان نشي پيدا کولی.

متملق هماغه دی چې خپل ځان ټيټ کړي يالږ ترلږه خپل دوست ته داښيې چې زهٔ پهٔ تادومره نه يم ګران لکه چې تهٔ پرماګران يې ځکه دغسې کسانوسـره دوستان نشوويلی .

دوستي هغه مينه ده چې له دوست څخه بيرته انعکاس کوي اوله يوې خوانه نهٔ وي همدغه سبب دی چې دانسان مينه له سرو اوسپينوسره

يا له ښو جامو اوښوخوراکونوسره دوستي نهٔ ده ځکه چې له يوې خواده اوبيرته انعکاس نهٔ کوي.

پهٔ دوستۍ کښې مقا بله بالمثل پهٔ کار ده اوبې مساواته دوستي دوستي نهٔ ده .

مينه له يوې خواپيدا کيداى شي مګردوستي له يوه طرفه هيڅکله نهٔ وي.

دوستي که دلذت يا منفعت پهٔ اثر وي کيداى شي چې بد خلک نهٔ بدو خلکو سره ياښهٔ اشخاص له بدو کسانوسره دوستان شي مګر که خير اوفضيلت د دوستۍ اساس وي نودښواوبدو ترمينځ دوستي نهٔ پيدا کيږي.

حقيقي دوستي هماغه ده چې دنيکانو اوښوخلکو پهٔ پاکوزړونوکښې ځاى لري اوپهٔ خير اوفضيلت بناده .

«ارسطو»

ښکلا

ښکلا يوه منطقي قضيه ده چې صغرى يې سترګې دي او کبرى يې زړهٔ دى نتيجه يې عشق دى .

«سقراط»

وحشي اومدني انسان

عمومي نظريه داده چې وحشي انسان په هيڅ ډول اخلاقي اصولوپابندي نه لري بلکه هروخت دخپلو غرايزو تابع وي اوهرکله دخپل ميل اوخواهش رضاء غواړي.

انسان پيژندونکي پوهان دانظريه نه مني اووايي :

وحشي هغه دی چې د آدابواورسوموډيرپابند وي اوپه ناسته ولاړه تلک او راتلك بلکه په هراقدام اوهغه خبره کښې دخاصو اصولو اومقرراتو پيروي کوي، يعنې وحشي انسان هغه مربی دی چې پخپل رفتار او کردار کښې ديوې طايفې دعاداتودلاس آله وي اومتمدن انسان دغه رازنه دی .

«جان ديويی»

M.M. AFGHANISTAN
P.O.BOX 3373
Arlington, VA. 22203
U.S.A.

سازمان مهاجرین مسلمان افغانستان به هیچ کدام از تشکیلات مشخص وابسته نبوده بلکه در خدمت تمام مردم مجاهد افغانستان میباشد.

۱۹۹۴